

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародних фінансів

Освітньо-професійна програма «Міжнародні фінансові відносини»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»

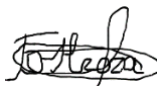
Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему «Фінансова дипломатія в просуванні міжнародних економічних
інтересів України»

(назва теми)

здобувача Бевз Анастасії Володимирівни,

(ПІБ, підпис)

Науковий керівник: д.е.н. професор Руденко-Сударєва Лариса Володимирівна

(науковий ступінь, учене звання, ПІБ)

(підпис)

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією
з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: д.е.н. професор Мозговий О.М.

(підпис)

Київ 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародних фінансів

Освітньо-професійна програма «Міжнародні фінансові відносини»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи (гарант)
освітньо-професійної програми

Т.О. Фролова

(підпис)

22 лютого 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

О.М. Мозговий

(підпис)

22 лютого 2023 р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти Бевз Анастасії Володимирівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

очної (денної) форми навчання

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи

на тему «Фінансова дипломатія в просуванні міжнародних економічних інтересів України»

Тему затверджено наказом ректора Університету від "22" лютого 2023 р. № 344

Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах:

План кваліфікаційної бакалаврської роботи

Розділ 1

Теоретико-методичні основи фінансової дипломатії

Розділ 2

Реалізація функції фінансової дипломатії в просуванні економічних інтересів України

Об'єкт дослідження:	процес розвитку та глобальні тренди фінансової дипломатії в просуванні міжнародних економічних інтересів України
Предмет дослідження:	особливості, тенденції розвитку фінансової дипломатії та її вплив на просування економічних інтересів України
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи:	виявлення шляхів формування національної моделі фінансової дипломатії на основі дослідження сучасних тенденцій розвитку дипломатичного інструментарію у міжнародному середовищі.

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1 розкрити питання:

- сутність, роль та функції фінансової дипломатії;
- принципи, методи та інструменти фінансової дипломатії;
- сучасні тенденції розвитку фінансової дипломатії у міжнародному середовищі.

У розділі 2 розкрити питання:

- просування економічних інтересів України в світі за допомогою фінансової дипломатії;
- фінансова дипломатія в механізмах інтеграції України до ЄС;
- напрями просування економічних інтересів під час війни в Україні та формування національної моделі фінансової дипломатії.

Завдання підготував

науковий керівник

(підпис)

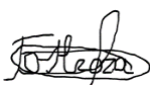
Л. В. Руденко-Сударєва

(ініціали, прізвище)

« 22 » лютого 2023 р.

Завдання одержав

Здобувач

(підпис)

А. В. Бєвз

(ініціали, прізвище)

« 22 » лютого 2023 р.

Реферат

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 68 сторінок, 8 таблиць, 22 рисунків, список використаних джерел з 75 найменувань, 7 додатки.

«Фінансова дипломатія в просуванні міжнародних економічних інтересів України»

Об'єктом дослідження є процес розвитку та глобальні тренди фінансової дипломатії в просуванні міжнародних економічних інтересів України.

Предметом дослідження є особливості, тенденції розвитку фінансової дипломатії та її вплив на просування економічних інтересів України.

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи – виявлення шляхів формування національної моделі фінансової дипломатії на основі дослідження сучасних тенденцій розвитку дипломатичного інструментарію у міжнародному середовищі.

Відповідно до поставленої мети були визначені такі *завдання*:

- визначити поняття та функції фінансової дипломатії;
- дослідити принципи, методи та інструменти фінансової дипломатії,
- виявити сучасні тенденції фінансової дипломатії;
- дослідити просування економічних інтересів України за допомогою фінансової дипломатії;
- проаналізувати фінансову дипломатію в механізмах інтеграції України до ЄС;
- дослідити напрями просування економічних інтересів під час війни в Україні;
- сформулювати національну модель фінансової дипломатії.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів полягає в формулюванні ролі фінансової дипломатії та дослідженні її тенденцій та дослідження внеску фінансової дипломатії в просуванні економічних інтересів України.

Інформаційною базою дослідження є офіційні дані сайтів Організація Об'єднаних Націй, Європейського банку реконструкції та розвитку, Європейського інвестиційного банку, Організації економічного співробітництва та розвитку, Міністерства фінансів України, Національного банку, публікації журналів, наукові праці, звіти міжнародних організацій та Інтернет-ресурсів.

Структура роботи складається зі вступу, двох розділів, висновків списку використаних джерел, додатків.

Ключові слова: фінансова дипломатія, економічна дипломатія, міжнародні фінансові організації, міжнародні фінансові відносини, національний економічний інтерес.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи 2023.

Рік захисту роботи 2023.

В і д г у к
про кваліфікаційну бакалаврську роботу
здобувача освітньо-професійної програми
«Міжнародні фінансові відносини»
факультету Міжнародної економіки і менеджменту
Бевз Анастасії Володимирівни на тему
Фінансова дипломатія в просуванні міжнародних економічних інтересів
України

1. *Актуальність теми:* зумовлена виникненням і розповсюдженням чисельних фінансово-економічних проблем у світі, і в Україні зокрема, викликаних багатьма глобально-політичними, технологічними та епідемічними дисбалансами. Це в свою чергу вимагає пошуку релевантних механізмів для вирішення проблем, пошуку фінансових ресурсів, вирівнювання конкурентної позиції країни.
2. *Позитивні риси кваліфікаційної бакалаврської роботи:* В роботі на основі вивчення поняття і функцій фінансової дипломатії розглянуто принципи, методи та інструменти фінансової дипломатії.
3. *Наявність самостійних розробок автора:* автором самостійно проаналізовано просування економічних інтересів України за допомогою дипломатичного фінансового інструментарію.
4. *Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій:* в роботі показано напрями просування економічних та фінансових інтересів України в умовах воєнного стану. Зроблено спробу формулювання моделі фінансової дипломатії в Україні.
5. *Наявність недоліків:* окремі текстові та технічні недоліки доопрацьовані в процесі виконання роботи. Результат перевірки на наявність плагіату в системі Unichек показав відсоток схожості 30,7 %, що незначним чином перевищує нижню межу. Втім по виявлених програмою запозиченнях проставлені літературні джерела, також проведено необхідне коригування тексту. Тому за даними параметрами недоліки усунуті.
6. *Загальна оцінка кваліфікаційної бакалаврської роботи та її допущення до захисту перед ЕК:* робота відповідає вимогам за логікою викладення, наповненістю інфографікою та теоретичним рівнем і рекомендується до захисту перед ЕК КНЕУ ім. В.Гетьмана.

Науковий керівник:
міжнародних фінансів,

професор кафедри
д.е.н., професор

Л.В.Руденко-Сударєва

19 травня 2023 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
 РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ДИПЛОМАТІЇ.....	6
1.1. Сутність, роль та функції фінансової дипломатії.....	6
1.2. Принципи, методи та інструменти фінансової дипломатії.....	16
1.3. Сучасні тенденції розвитку фінансової дипломатії у міжнародному середовищі.....	21
 РОЗДІЛ 2. РЕАЛІЗАЦІЯ ФУНКЦІЙ ФІНАНСОВОЇ ДИПЛОМАТІЇ В ПРОСУВАННІ ЕКОНОМІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ.....	30
2.1. Просування економічних інтересів України в світі за допомогою фінансової дипломатії.....	30
2.2. Фінансова дипломатія в механізмах інтеграції України до ЄС.....	43
2.3. Напрями просування економічних інтересів під час війни в Україні та формування національної моделі фінансової дипломатії.....	55
 ВИСНОВКИ.....	67
 СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	70
 ДОДАТКИ.....	80

Скорочення та умовні позначки

МВФ - Міжнародний валютний фонд

G7 - Велика сімка

G20 - Група двадцяти

СВІФТ - Товариство всесвітніх міжбанківських фінансових телекомунікацій

МБРР - Міжнародний банк реконструкції та розвитку

ООН - Організація Об'єднаних Націй

СБ - Світовий банк

OFAC - Управління з контролю за іноземними активами

КМУ - Кабінет Міністрів України

НБУ - Національний банк України

ВРУ - Верховна Рада України

МФК - Міжнародної фінансової корпорації

ЄС - Європейський Союз

CRS - Загальний стандарт звітності

CUFTA - Угода про вільну торгівлю між Україною та Канадою

МЗС - Міністерство закордонних справ України

ЄБРР - Європейський банк реконструкції та розвитку

ЄІБ - Європейський інвестиційний банк

ПДВ - Податок на додану вартість

SDF - Stellar Development Foundation

ВВП - Валовий внутрішній продукт

США - Сполучені Штати Америки

МАР - Міжнародна асоціація розвитку

БАГІ - Багатостороннє агентство по гарантіях інвестицій

МЦВСПІ - Міжнародний центр врегулювання спірних питань щодо інвестицій

DFI - Інститути фінансування розвитку

ВСТУП

У сучасному глобальному світі всі держави між собою пов'язані. Оскільки кожна держава переймається розвитком своєї економіки та реалізацією економічних інтересів, дипломати відіграють ключову роль в забезпеченні міжнародної конкурентоспроможності держави в світі. Просуванням економічних інтересів займається економічна дипломатія. Проте, ця дипломатія зазнала змін через виникнення багатьох світових викликів, такі, як фінансові кризи, торгівельні війни, вирішення фінансових проблем через військові дії та вплив глобалізації на економіку. Її тематика стала ширшою і різноманітнішою, внаслідок чого і утворилася фінансова дипломатія. Сьогодні фінансова дипломатія є багатопрофільним видом економічної дипломатії. Вона займається просуванням економічних та фінансових інтересів на міжнародних фінансових майданчиках. За допомогою інструментів фінансової дипломатії країни залучають іноземні інвестиції, кредитні ресурси, допомагають бізнесу просувати продукцію на міжнародні ринки та співпрацюють з міжнародними організаціями у залученні кредитних коштів.

Актуальність вивчення даної теми обумовлена тим, що в умовах війни, кризового економічного становища Україна потребує залучення фінансової допомоги та підтримки міжнародних партнерів у протистоянні росії, через це уміння співпрацювати з міжнародними фінансовими організаціями та знаходити союзників набуває особливого значення. Йдеться про роль дипломатії в фінансовій світовій системі, тобто відстоювання економічних інтересів України за допомогою фінансової дипломатії. З огляду на це, увага до фінансової дипломатії зросла та потребує дослідження її діяльності в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Нині існує мала кількість досліджень щодо фінансової дипломатії оскільки її почали відокремлювати від економічної дипломатії нещодавно. Проте, існують певні праці вітчизняних та міжнародних вчених, а саме праця Кравчук Н., Луцишин О.[2], в якій досліджено застосування поняття «фінансова дипломатія» в наукових джерелах та існування її в світі. Також, поняття «фінансова дипломатія» висвітлив Шаров О.[4] та дослідив

її як вид економічної дипломатії. Також, теоретичною базою слугували праці вітчизняних вчених про економічні інтереси, а саме С. І. Мельник, І. М. Горбан, М. Ю. Цуп. [24] та Левчук О.В. [25], що визначили поняття та описали національні економічні інтереси.

Що стосується зарубіжної наукової літератури то слід відзначити працю Бауне Н. який описав фінансову дипломатію та її участь у розвитку центральних банків. Крім цього, фінансову дипломатію досліджували Лі Д. та Хокінг Б. [6] у своїй праці, вони проаналізували вплив глобалізації на фінансову дипломатію та дослідили її суб'єктів.

Метою роботи є виявлення шляхів формування національної моделі фінансової дипломатії на основі дослідження сучасних тенденцій розвитку дипломатичного інструментарію у міжнародному середовищі.

Виходячи з поставленої мети, визначимо основні завдання:

- визначити поняття та функції фінансової дипломатії;
- дослідити принципи, методи та інструменти фінансової дипломатії,
- виявити сучасні тенденції фінансової дипломатії;
- дослідити просування економічних інтересів України за допомогою фінансової дипломатії;
- проаналізувати фінансова дипломатію в механізмах інтеграції України до ЄС;
- дослідити напрями просування економічних інтересів під час війни в Україні;
- сформувати національну моделі фінансової дипломатії.

Об'єктом дослідження є процес розвитку та глобальні тренди фінансової дипломатії в просуванні міжнародних економічних інтересів України.

Предметом дослідження є особливості, тенденції розвитку фінансової дипломатії та її вплив на просування економічних інтересів України.

Методи дослідження. Для досягнення мети дослідження було використано загальнонаукові методи, а саме: аналіз та синтез (при аналізі тенденцій розвитку фінансової дипломатії); історичний (для аналізу розвитку фінансової дипломатії);

порівняння (при дослідженні економічних інтересів України), класифікація (при дослідженні фінансової дипломатії). Також, використовувався формально-юридичний метод щодо дослідження міжнародних угод.

Теоретична, методична та практична вагомість отриманих результатів полягає в формулюванні ролі фінансової дипломатії та дослідженні її тенденцій та дослідження внеску фінансової дипломатії в просуванні економічних інтересів України.

Інформаційною базою дослідження є офіційні дані сайтів Організація Об'єднаних Націй, Європейського банку реконструкції та розвитку, Європейського інвестиційного банку, Організації економічного співробітництва та розвитку, Міністерства фінансів України, Національного банку, публікації журналів, наукові праці, звіти міжнародних організацій та Інтернет-ресурсів.

Структура роботи складається із вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ДИПЛОМАТІЇ

1.1. Сутність, роль та функції фінансової дипломатії

У сучасному світі виникають різні виклики такі як жорстка конкуренція, фінансові кризи, боргова залежність, мінливість і нестабільність ринків. Крім викликів, існують ще багато можливостей як наявність вільного руху капіталу, мобільність фінансових активів та лібералізація фінансових ринків. Усі ці обставини посилюють увагу до фінансової дипломатії. Зазвичай, фінансову дипломатію плутають з економічною, оскільки вона є одним з різновидів економічної дипломатії.

Економічну дипломатію можна визначити як метод, за допомогою якого держави здійснюють свої зовнішньоекономічні відносини. Він охоплює те, як вони приймають рішення всередині країни, як вони ведуть міжнародні переговори та як ці два процеси взаємодіють. Економічна дипломатія зазнала змін за останні два десятиліття із закінченням холодної війни та поступом глобалізації. Її тематика стала набагато ширшою та різноманітнішою, і вона глибше проникла у внутрішню політику – більше не обмежуючись заходами, введеними на кордоні. Фінансова дипломатія — частина економічної дипломатії — змінювалася повільніше [1].

Як стверджує О. Шаров є певні чинники які сприяли утворенню фінансової дипломатії, «фінансові аспекти економічної дипломатії настільки багатогранні, що можна стверджувати, що дипломатична діяльність держави та інших зовнішньоекономічних акторів щодо міжнародних фінансових організацій і великих транснаціональних фінансових установ (банків та інвестиційних фондів), інтенсивно розвиваючись, поступово перероджується в окремий напрям сучасної економічної дипломатії – фінансову дипломатію. Така тенденція об'єктивно зумовлена тими змінами, які відбуваються у глобальній економіці» [4].

Поняття «фінансова дипломатія» розглядається як багатопрофільний інститут дипломатії рядом експертів, дипломатів та науковців. В таблиці нижче представлені міркування щодо цього поняття:

Таблиця 1.1 – Визначення фінансової дипломатії

Вчений, наукова праця	Визначення фінансової дипломатії
Кравчук Н., Луцишин О. «Фінансова дипломатія у міждисциплінарному дискурсі»	Фінансова дипломатія – багатогранна діяльність, яка в сучасних умовах розвивається на двосторонній і багатосторонній основі й функціонує на мега-, макро-, мезо- й мікрорівнях, відображаючи матеріальні інтереси міжнародних економічних і фінансових організацій, інтеграційних об'єднань, держав, окремих галузей національних економік, сфер і ланок національних фінансових систем, транснаціональних корпорацій і транснаціональних банків [2].
Joudar F., Dinar B. Toward Understanding Financial Diplomacy: The Case of Morocco.	Фінансова дипломатія характеризується ефективним управлінням фінансовими відносинами на міжнародному рівні, за допомогою яких держави керують своїми зовнішніми відносинами та приймають рішення [3].
Шаров О. Економічна дипломатія: основи, проблеми та перспективи	...економічним різновидом дипломатії стала фінансова, або інвестиційна дипломатія, об'єктом якої є зовнішні фінансові (боргові, інвестиційні, податкові) відносини[4].
Smart C. The Future of the Dollar – and Its Role in Financial Diplomacy	Фінансова дипломатія починається з координації макроекономічної політики, інвестиційних режимів і банківського регулювання [5].
Lee D., Hocking B., Economic Diplomacy	в контексті глобалізації фінансова дипломатія в основному стурбована спробами урядів створити стабільність і процвітання в режимі, якому бракує правил і законів режиму міжнародної торгівлі [6].

Джерело: розроблено автором на основі [2-6]

З огляду на вищезазначене, можна погодитися, що фінансова дипломатія – це різновид економічної дипломатії, який займається інвестиційною, борговою, податковою політикою. Також, за допомогою фінансової дипломатії країни можуть підтримувати одна одну та формувати партнерства на міжнародному рівні, які сприятимуть економічному розвитку та стабільності.

Ознайомившись з характеристиками поняття фінансової дипломатії різних науковців, можна виділити певні ознаки фінансової дипломатії, які її відрізняють від інших видів економічної дипломатії.

Ознаки фінансової дипломатії:

- багатопрофільна модель дипломатії;
- належить до сфери зовнішньої фінансової політики держави;

- застосування фінансових інструментів у втіленні міжнародної фінансової політики;
- співпраця міжнародних учасників у фінансових інституціях;
- просування фінансових та економічних інтересів у світовому фінансовому середовищі;
- сприяння іноземним інвестиціям.

Зокрема, фінансова дипломатія – це багатопрофільна сфера дипломатії, що вирішує спірні питання та розв’язує фінансові проблеми держав у світовому фінансовому середовищі.

Як зазначає О. Шаров економічна дипломатія поділяється на різні види «з погляду її галузевої відповідності, тобто відповідно до напрямів економічної діяльності, які вона обслуговує»[4]. Фінансова дипломатія – це один із найважливіших видів економічної дипломатії, через те що її інструменти часто використовуються в міжнародній економічній політиці, як позики чи міжнародні фінансова допомога, які допомагають підвищити національне економічне процвітання, або як санкції, щоб зміцнити політичну стабільність нації.

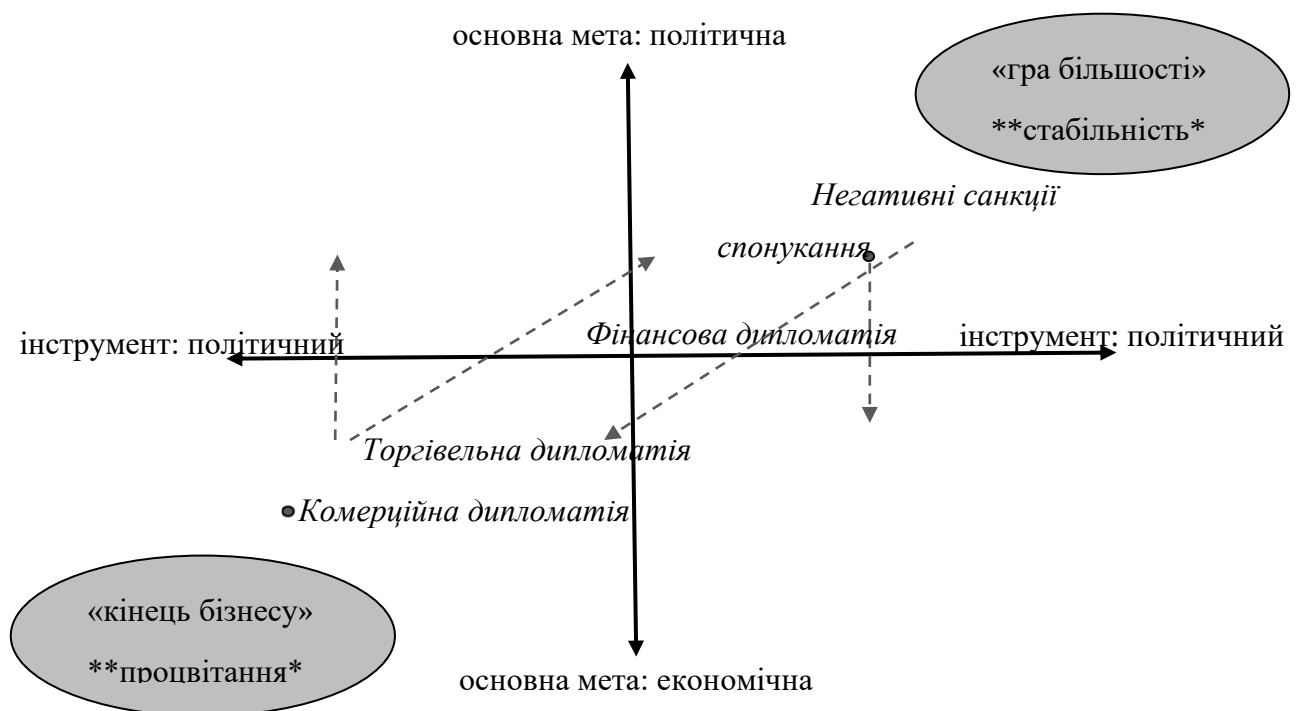

Рисунок 1.1 – Напрями економічної дипломатії (Західних країн)

Джерело: [7]

Фінансова дипломатія відокремилася від економічної дипломатії у 20 столітті. Після закінчення Другої Світової війни почалися створюватися фінансові інституції. Міжнародний валютний фонд та Світовий банк найбільш впливові інституції у пошуку досягнення фінансової дипломатії. Потім утворився міжнародний клуб високорозвинених країн світу – «Велика Сімка». Лідери цих країн на зустрічах вирішують спільні економічні проблеми. У 1999 році утворилася група міністрів фінансів та керівників центральних банків – «Група двадцяти», яка за допомогою фінансової дипломатії вирішують головні питання фінансової та економічної політики. Згодом, з розвитком фінансової дипломатії почалися утворюватися інші фінансові інституції, які контролюють стабільність фінансової системи та зменшують ризики.

Таблиця 1.2 - Етапи розвитку фінансової дипломатії

Назва етапу та часові рамки	Дипломатія	Політико-економічні умови
Формування 1867-1944 рр.	Фінансова дипломатія не є окремою формою діяльності. Дипломатія була сконцентрована на золотому стандарті та підтримці стабільності міжнародних валют.	Початок існування грошової системи «Золотий стандарт». Існування індустріальної економіки.
Інституціоналізація 1944-1976 рр.	Фінансова дипломатія була зосереджена на управлінні міжнародними валютними відносинами та слугувала економічному зростанню. Сприяла створенню План Маршалла в 1948 році.	Була створена Бреттон-Вудська система. Поява міжнародних фінансових організацій (МВФ та Світовий банк)
Формалізація 1976-1990	Фінансова дипломатія була сконцентрована на управлінні валютними курсами та існування міжнародного фінансового регулювання.	Створення Ямайської валютної системи. Створення G7 та Базельського комітету з питань банківського нагляду.
Глобалізація 1990-2008	Фінансова дипломатія була зосереджена на фінансовій лібералізації та сприяла фінансовій стабільності.	Глобалізація фінансових ринків. Створення G20 у 1999.
Динамізація (з 2008р.-дотепер)	Фінансова дипломатія зосереджена на міжнародній координації в управлінні фінансовій стабільності. Розвиток нових форм дипломатії завдяки сучасних технологій.	Інновації у фінансовому секторі та поява цифрової валюти. Створення Ради з фінансової стабільності.

Джерело: розроблено автором на основі [8]

Окрему увагу варто звернути на функціонування міжнародних фінансових організацій, які відіграють дуже важливу роль у фінансовій дипломатії, адже завдяки їхньої діяльності вирішується велика кількість фінансових проблем у світі.

Міжнародні фінансові організації – це інститути, створені на основі міждержавної угоди для врегулювання міжнародних економічних відносин. Однією з таких організацій є Група Світового банку. Це ціла система міжнародних фінансових організацій, яка виконує дві основні функції, а саме: кредитування та технічне сприяння. До складу групи Світового Банку входять: Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародна фінансова корпорація (МФК), Міжнародна асоціація розвитку (МАР), Багатостороннє агентство по гарантіях інвестицій (БАГІ) та Міжнародний центр врегулювання спірних питань щодо інвестицій (МЦВСП)[9].

Міжнародний валютний фонд є провідною світовою фінансовою інституцією, яка має статус спеціалізованої установи ООН. Він був заснований на міжнародній конференції в Бреттон-Вудсі в 1944 р., а фінансові операції почав здійснювати з 1947 р. Основними цілями діяльності МВФ є сприяння розвитку міжнародної торгівлі й співробітництва у сфері валютного регулювання та надання кредитів у іноземній валюті для вирівнювання платіжних балансів країн — членів Фонду[10].

Міжнародні фінансові установи поділяють на світові та регіональні. До світових відносяться: Група Світового банку, Міжнародний валютний фонд та Банк міжнародних розрахунків. Регіональними фінансовими організаціями є: Європейський банк реконструкції та розвитку, Азіатський банк розвитку, Міжамериканський банк розвитку та інші.

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) є міжнародною установою, членами якої є 60 країн, Європейське співтовариство та Європейський інвестиційний банк. ЄБРР здійснює свою діяльність у країнах Центральної та Східної Європи та Співдружності Незалежних Держав, які віддані принципам багатопартійної демократії, плюралізму та ринкової економіки[11].

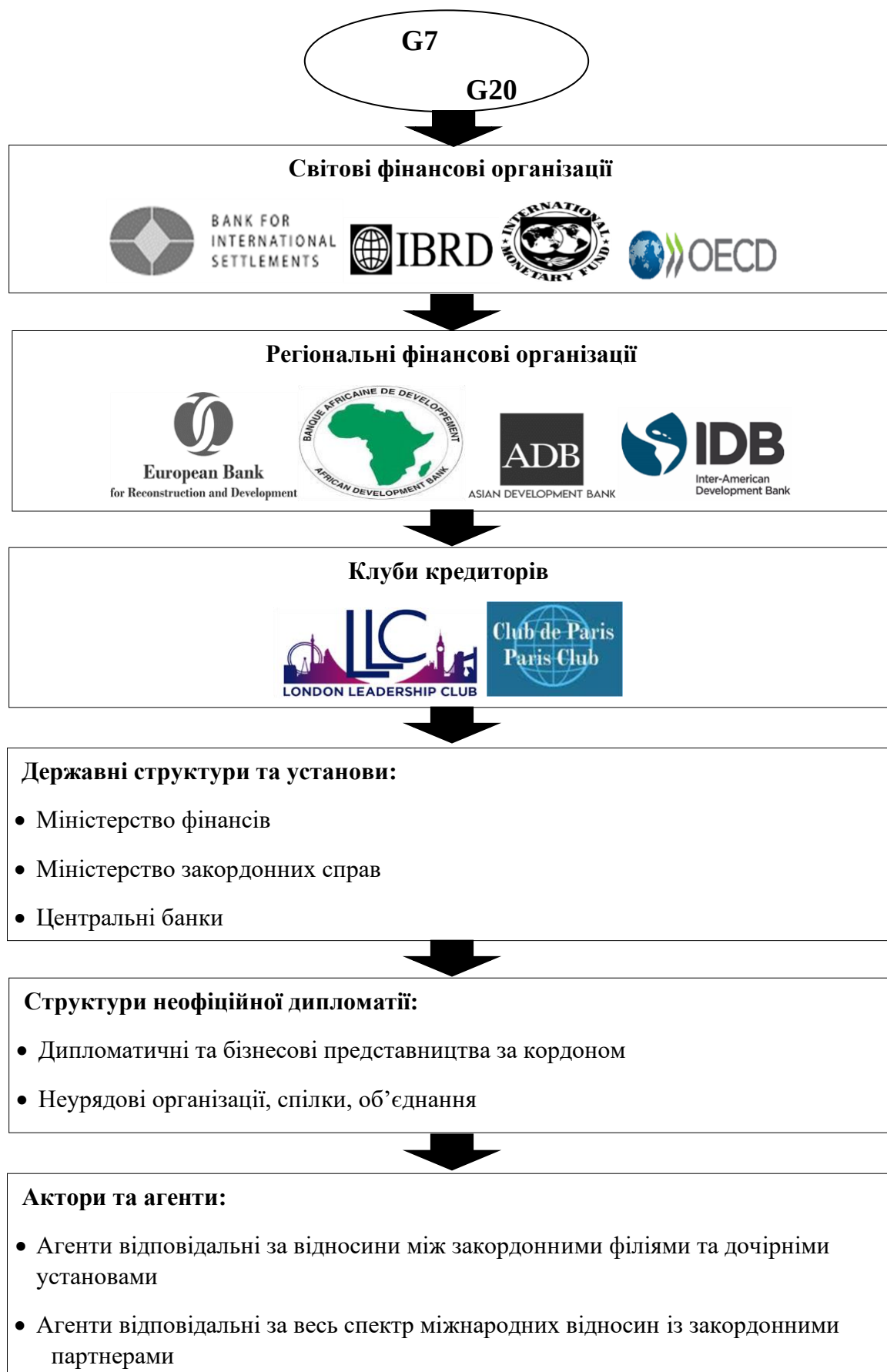

Рисунок 1.2 – Інституційна будова фінансової дипломатії

Джерело: розроблено автором на основі [2]

За допомогою фінансової дипломатії учасники міжнародних фінансових організацій вирішують важливі фінансові питання, такі, як фінансова допомога у виході з кризи, фінансова допомога державам, заохочення грошових ресурсів в інвестиційні проекти.

Проте, є приклади де міжнародні фінансові організації не допомогли державі вийти з фінансової кризи. Наприклад під час кризи в 2008 році МВФ був доволі бездіяльним. Причиною бездіяльності МВФ були неправильні дії під час Азійської кризи. «Багато спостерігачів стверджували, що фіскальна та монетарна посилення було неправильним способом приборкання кризи, спровокованої приватним сектором» [1].

Фінансова дипломатія відіграє важливу роль у сучасному світі. Багато факторів сприяють зростанню ролі фінансової дипломатії а саме: створення нових фінансових ринків; існування фондових ринків, де гроші залучають через продаж цінних паперів; поява цифрової валюти та її діяльність в світовій економіці; лібералізація національних економік та їхня взаємодія; поява нових суб'єктів економіки – банків, інвестиційних груп, міжнародних компаній.

Предмет фінансової дипломатії включає розуміння ролі фінансових інструментів, роботи фінансових ринків та участь учасників та просування національних інтересів у міжнародних фінансових організаціях.

Об'єктом фінансової дипломатії виступають міжнародні фінансові відносини.

Міжнародні фінансові відносини - особлива сфера міжнародних економічних відносин, тісно пов'язана з валютними і кредитними відносинами. Виникнення міжнародних фінансів пов'язане з появою товарно-грошових відносин і створенням держави. Перші податки у грошовій формі представляли собою грошові відносини за участю держави. З розвитком державних і приватних грошово-кредитних відносин фінанси розширили сферу своєї діяльності, охопивши, крім національних, міждержавні фінансові відносини [12].

Крім цього, міжнародні фінансові відносини поділяються ще на:

- «1) інвестиційні, які в умовах лібералізації міжнародного руху капіталу почали відігравати самостійну роль;
- 2) боргові відносини, що в основному відігравали ключову роль на попередніх етапах розвитку світового ринку капіталу; хоча для деяких країн (і Україна в цьому випадку не є винятком) вони продовжують відігравати не меншу роль у сучасних умовах;
- 3) податкові / фіскальні відносини, що є зазвичай об'єктом дипломатичних відносин для країн-членів міжнародних регіональних об'єднань (наприклад, Європейського Союзу – одночасно в частині проблем формування спільного бюджету та гармонізації податкових систем); а також у контексті вирішення проблем оподаткування міжнародного бізнесу – через укладання міждержавних конвенцій про уникнення подвійного оподаткування; або через механізм “оптимізації” податкового навантаження за рахунок використання закордонних (“офшорних”) юрисдикцій тощо»[2].

Отже, фінансова дипломатія зміцнює стабільність глобальної фінансової системи та підтримує світове фінансове процвітання.

Функції фінансової дипломатії не є постійними. Вони постійно змінюються та доповнюються, зважаючи на нові тенденції в світі. Основними тенденціями сьогодення є: глобалізація в світі; підвищення ролі капіталу та інвестицій; транснаціоналізація; зростання взаємозалежності країн; збільшення кількості учасників міжнародних фінансових відносин.

Функції фінансової дипломатії:

- «політична – реалізація зовнішньої фінансової політики;
- аналітична – акумулювання і аналіз фінансової інформації;
- безпекова – гарантування національної фінансової безпеки;
- медіаційна;
- лобізму та адвокації;
- інтервенційна;
- патерналістська;

- іміджева – формування позитивного іміджу держави у світовому фінансовому середовищі» [2].

За допомогою функцій фінансової дипломатії представники країн за кордоном виконують поставлені завдання.

Що ж завдання полягають в тому, щоб:

- покращити функціонування фінансових ринків;
- сприяти прямим інвестиціям;
- зменшити боргове навантаження;
- уникнути подвійне оподаткування;
- створити відповідний фінансовий клімат;
- запровадити міжнародні стандарти;
- розвивати міжнародні фінансові відносини.

Отже, функції фінансової дипломатії різноманітні та цілеспрямовані на якнайкращу реалізацію держави.

Підсумовуючи вищесказане, можемо констатувати, що фінансова дипломатія – це важлива складова економічної дипломатії, яка відповідає за інвестиційну, боргову, податкову політику. Крім цього, вона відіграє важливу роль у сучасному глобальному світі та вирішує економічні і фінансові проблеми. Також, утворення міжнародних фінансових організацій та міжнародних груп (G7, G20), забезпечило платформу для участі держав у фінансовій дипломатії та узгодження спільної економічної політики. До того ж, фінансова дипломатія виконує важливі функції, завдяки яких реалізує поставлені завдання у системі міжнародних відносин.

Н. Кравчук та О. Луцишин розглядають фінансову дипломатію як науку та описують два рівні наукових знань – концептуальний та емпіричний. «Керуючись загальнотеоретичною методологією, фінансова дипломатія в концептуальному вимірі і міждисциплінарному діалозі (як наука) виявляє причинно-наслідкові зв'язки, вивчає реалії й відстежує системні детермінанти розвитку дипломатичних відносин в історичній ретроспективі. На емпіричному рівні (у практичній площині) фінансова дипломатія знаходить свій вияв у сукупності фінансово-правових норм,

організаційних моделей, форм, методів, інструментів, фінансових важелів, які використовують у міжнародних фінансових відносинах (операціях)»[2]

Рисунок 1.3 – Структура фінансової дипломатії

Джерело: [2]

1.2. Принципи, методи та інструменти фінансової дипломатії

Сучасні тенденції в глобальному світі потребують визначення принципів та методів фінансової дипломатії. Визначивши принципи та методи ми можемо краще зрозуміти діяльність фінансової дипломатії.

Оскільки фінансова дипломатія – це багатoproфільний інститут дипломатії, яка містить кілька об'єктів, а саме інвестиційні відносини, боргові відносини та податкові відносини. Перш ніж визначити принципи фінансової дипломатії, потрібно дослідити принципи кожного об'єкта.

Таблиця 1.3 - Принципи об'єктів фінансової дипломатії

Принципи інвестиційних відносин	Принципи боргових відносин	Принципи податкових відносин
Належний захист інвесторів з боку держав, в яких влаштувалися інвестори	Безумовність – забезпечення режиму безумовного виконання державою всіх зобов'язань перед зовнішніми кредиторами[13].	Визначеність податкових зобов'язань
Заохочення інвестицій з боку держав на міжнародному рівні	Мінімізація ризиків – розміщення і погашення позик таким чином, щоб максимально знизити вплив коливань кон'юнктури світового фінансового ринку[13].	Економія за допомогою укладення міжнародних угод[14].
Свобода вибору інвестицій	Ефективність – залучення фінансових ресурсів для реалізації програм розвитку[13].	Соціальна справедливість
Відкриті та стабільні умови для здійснення інвестицій	Прозорість – дотримання відкритості при випуску позик, повнота та достовірність інформації про економічний стан держави[13].	Стимулювання інвестиційної діяльності
Міжнародна співпраця (Міжнародне співтовариство має здійснювати співробітництво з метою вирішення спільних проблем, пов'язаних із здійсненням інвестицій з метою розвитку, особливо в найменш розвинених країнах.)[12]	Забезпечення фінансової незалежності – дотримання оптимального співвідношення зовнішніх і внутрішніх запозичень[13].	Спрямування на економічне зростання[14].

Джерело: розроблено автором на основі [13-15]

Дослідивши принципи об'єктів фінансової дипломатії можна визначити основні принципи фінансової дипломатії:

- просування національних фінансових інтересів держави;
- вирішення фінансових проблем на міжнародному рівні;
- відкритість, яка узгоджується із зовнішньою політикою та національною безпекою;
- захист інтересів учасників зовнішньої фінансової діяльності;
- привабливість країни як гарного місця для вкладання інвестицій;
- лібералізація міжнародних фінансів;
- мінімізація ризиків виникнення фінансової кризи.

Отже, дослідивши принципи фінансової дипломатії ми можемо визначити першочергову концепцію та теорію цієї дипломатії та зрозуміти чим керуються суб'єкти в своїй діяльності.

Фінансова дипломатія є пріоритетним видом економічної дипломатії. Між ними спостерігається міцний зв'язок, оскільки базою фінансової дипломатії є економічна дипломатія, то частково їх методи подібні.

Насамперед, йдеться про:

- «проведення переговорів з іноземними державами на офіційному рівні;
- проведення двосторонніх, трьохсторонніх та багатосторонніх консультацій;
- здійснення візитів (державних, офіційних і робочих);
- проведення робочих зустрічей;
- участь в міжнародних конференціях» [16].

Що стосується фінансової дипломатії, то до методів можна віднести:

- здійснення зустрічей на фінансових майданчиках чи форумах;
- лобіювання фінансових інтересів за кордоном;
- створення коаліцій;
- брати участь у інвестиційних форумах;
- зустрічі міністрів фінансів чи голів центральних банків.

Розглянемо один з методів фінансової дипломатії на прикладі. Нещодавно, Національний банк України долучився до щорічної зустрічі регіональної групи країн-членів МВФ та Світового банку. На зустрічі обговорювалися питання щодо інфляції та енергетичної безпеки в світі.

У межах візиту також відбулися двосторонні зустрічі представників делегації України з керівництвом МВФ, Світового банку та Міжнародної фінансової корпорації (МФК) [17].

Фінансова дипломатія – це система заходів з просування і захисту національних інтересів у світовому фінансовому середовищі, де, окрім міжурядової дипломатії і традиційних дипломатичних інструментів, таких як протокольні аспекти міждержавної взаємодії, представництво держави в країні перебування, збір, узагальнення і передача інформації, ведення переговорів, укладання міжнародних угод, застосовують нетрадиційні інструменти і методи лобіювання й адвокації зовнішньоекономічних інтересів держави та реалізації її фінансової політики. Йдеться, зокрема, про: фінансові санкції, міжнародну фінансову допомогу розвитку, методи реструктуризації боргів, інструменти торговельних війн (торговельне ембарго, економічний бойкот та економічна блокада)[2].

Крім цього, інструменти фінансової дипломатії поділяють на універсальні та специфічні.

Таблиця 1.4 –Інструменти фінансової дипломатії

Універсальні	Специфічні
Інформаційно-аналітичні технології	Торгівельне ембарго
Лобіювання інтересів	Фінансові санкції
Представництво держави	Міжнародна фінансова допомога розвитку
Укладання міжнародних угод	Регулювання ринків капіталів
Адвокація зовнішньої політики держави	Економічний бойкот
Міжнародні конгреси	Економічна блокада
	Реструктуризація боргів
	Інвестиційні пільги

Джерело: розроблено автором на основі [2]

Зокрема, усі ці інструменти активно застосовуються державами в міжнародних фінансових відносинах, з метою отримання фінансових переваг. Крім цього, інструменти фінансової дипломатії відіграють значну роль у вирішенні

глобальних проблем чи агресивних дій держав. Наприклад, фінансові санкції, які використовуються для ізоляції поганих гравців, таких як росія через військову агресію чи іран та білорусь які сприяють військовим діям росії.

Фінансові санкції за способом впливу поділяються на:

- «комплексні – застосовуються щодо цілих країн та передбачають майже повну заборону або спеціальне ліцензування на здійснення будь-яких трансакцій з резидентами відповідної країни. Наприклад, Іран, Північна Корея та Сирія;
- секторальні – заборона на здійснення трансакцій щодо певних товарів або послуг із представниками конкретного сектору економіки конкретної країни. Наприклад, санкції щодо фінансового, енергетичного та оборонного секторів російської економіки;
- індивідуальні – застосовуються щодо конкретних фізичних або юридичних осіб та зазвичай передбачають такі санкції як замороження активів та заборону на здійснення будь-яких трансакцій з такими особами»[18].

Фінансові санкції можуть бути у вигляді санкційних списків на міжнародному рівні. Санкційні списки запроваджує ООН чи ЄС. Розглянемо ефективність цільових санкцій ООН за призначенням з 1991 року.

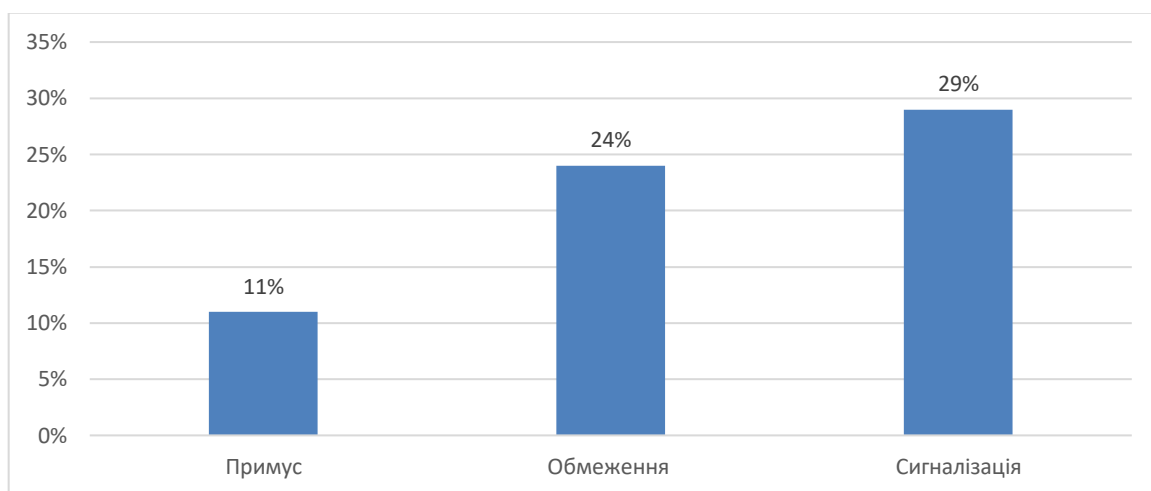

Рисунок 1.4 – Ефективність цільових санкцій ООН за призначенням

Джерело: розроблено автором на основі [19]

Як зазначає сайт ООН «лише 11% усіх епізодів санкцій ООН з 1991 року були ефективними для примусу до зміни поведінки об'єкта, 24% вдалося стримати

об'єкти в переслідуванні небажаної діяльності, а 29% усіх епізодів надіслали чіткий сигнал, що стигматизує об'єкт санкцій. Загалом приблизно 2 з 5 епізодів санкцій (39%) були ефективними для досягнення принаймні однієї з цілей (примус, обмеження та/або сигналізація). Нарешті, враховуючи всі цілі в епізоді разом, 14% мали високу загальну ефективність, 38% змішану загальну ефективність і 49% низьку загальну ефективність у досягненні заявлених цілей»[19].

Санкції які вводять держави є національними. «Одними з найвпливовіших є санкції, запроваджені Управлінням контролю за іноземними активами Міністерства фінансів США ("OFAC"). Санкції OFAC є такими ефективними, оскільки вони фактично мають екстериторіальний характер і можуть поширюватись на необмежене коло резидентів інших країн» [18].

Крім цього, щоб покарати та стримувати незадовільну поведінку, порушення прав людини та військові конфлікти країни використовують торговельне ембарго.

Наприклад, США запровадила довгострокові та всеосяжні торговельні ембарго щодо Куби, Північної Кореї, Ірану та Сирії, країн, політика яких вони вважають особливо неприйнятною. Ці ембарго підкріплені різними законодавчими актами та указами президента [20].

Проте, деякі країни засовують інструменти фінансової дипломатії як терор. Наприклад, росія застосувала економічну блокаду проти України, а саме заблокувала морські порти України. Внаслідок блокади скоротився український експорт. Найбільше скоротився експорт пшениці, олії, залізної руди.

У мирний час понад 75 % зовнішнього товарообігу України відбувалося через морські шляхи. Через порти, які нині або закриті, або заблоковані, проходило понад 90 % загального товарообігу. До війни Україна щомісяця експортувала до 5 млн тонн сільгосппродукції через порти Одеси та Миколаєва. 95 % експорту зернових та олійних культур йшли через морські порти, 41 % валютної виручки Україна отримувала саме через експорт аграрної продукції [21].

Через блокування портів в Україні страждає не тільки Україна, а ще й інші держави Африки, Європи, Азії. Через це в світі страждає продовольча безпека.

Таким чином Україна вже багато років бере участь у забезпеченні продовольчої безпеки світу, експортуючи більшу частину врожаю зернових до країн Європи, Азії та Африки. На сьогодні немає можливості знайти альтернативу таким обсягам постачання на світовий ринок продуктів харчування з України та замінити нашу продукцію іншими виробниками. Це неможливо буде зробити, навіть у перспективі найближчих 3-5 років. І саме світова продовольча безпека зараз перебуває під загрозою через блокування українських портів російськими військами [22].

Наразі через блокаду Україна змушена перевозити товари через залізницю, що набагато дорожче чим кораблями.

Найчастіше дипломати використовують інструмент фінансової дипломатії – укладання міжнародних угод. Найбільше укладено міжнародних інвестиційних угод, торгівельних та угод про корпоративну соціальну відповідальність.

Наприклад, існують два Меморандуми про взаєморозуміння між Швецією та Китаєм, включаючи план дій на 2010-2015 роки, в рамках якого було створено спеціальний Центр з корпоративної соціальної відповідальності був створений при Посольстві Швеції в Пекіні. Серед інших видів діяльності Центр з КСВ проводить тренінги для компаній [23].

Тож, загально правові принципи фінансової дипломатії є важливим критерієм для суб'єктів. А за допомогою методів та інструментів фінансової дипломатії держави просувають зовнішньоекономічні та фінансові інтереси.

1.3. Сучасні тенденції розвитку фінансової дипломатії у міжнародному середовищі

Фінансова дипломатія – це сучасний вид економічної дипломатії, який змінюється та покращується з кожним роком. Перш ніж з'ясувати сучасний стан

фінансової дипломатії потрібно з'ясувати її розвиток від початку існування та фактори які спричинили створення фінансової дипломатії.

Н. Кравчук та О. Луцишин виокремили систему детермінантів розвитку фінансової дипломатії від початку її існування, а саме: «глобалізація та регіоналізація; транснаціоналізації зростаюча активність недержавних акторів; функціонування міжнародних фінансових організацій (МВФ, СБ та ін.); зовнішня заборгованість, глобальні фінансові дисбаланси та світові фінансові кризи; економічне суперництво та світові економічні/ торговельні/валютні війни; розвиток інформаційних та комунікаційних технологій» [2].

Визначення цих детермінантів, показує всю важливість існування фінансової дипломатії в сучасному світі. Крім цього, фінансова дипломатія потрібна для вирішення проблем та фінансових завдань, які виникають під час сталого розвитку в світі. Розглянемо детальніше систему детермінантів фінансової дипломатії в історичній ретроспективі та її важливість існування в світі (таблиця 1.5).

Таблиця 1.5 – Класифікація чинників розвитку фінансової дипломатії

Детермінанти розвитку фінансової дипломатії	Прояв
Глобалізація та регіоналізація	Зростаюча взаємозалежність світової економіки. Глобалізація інвестиційних потоків. Розширення міжнародних фінансових відносин між континентами. Об'єднання кількох економік держав в єдиний регіональний комплекс.
Транснаціоналізації зростаюча активність недержавних акторів	Збільшення ролі транснаціональних банків та корпорацій. Забезпечення трансакційної економії. Існування бізнес представників за кордоном. Об'єднання інвесторів в неурядові організації.
Функціонування міжнародних фінансових організацій (МВФ, СБ та ін.)	Створення міжнародних фінансових інституцій. Високий рівень міжнародної конкуренції. Регулювання валютно-кредитних відносин. Забезпечення сприятливих умов для фінансових операцій. Розв'язання глобальних проблем людства.
Зовнішня заборгованість, глобальні фінансові дисбаланси та світові фінансові кризи	Банкрутство фінансового сектора. Збільшення боргової залежності. Порушення діяльності валютних ринків. Різне погіршення фінансового ринку. Політична нестабільність.
Економічне суперництво та світові економічні/	Заборона участі іноземних компаній. Захоплення ринків іншої країни.

торговельні/валютні війни	Втрата встановлених торговельних зв'язків. Існування фіктивного спекулятивного капіталу. Нестабільність світової економіки.
Розвиток інформаційних та комунікаційних технологій	Розробка нових фінансових інструментів та технологій. Глобальна цифровізація. Формування електронного ринку фінансових послуг. Поява мобільного банкінгу.

Джерело: розроблено автором на основі [2]

Отже, сталий розвиток в світі, який створив багато перспектив та проблем, спричинив розвитку фінансової дипломатії. Вона стала важливою багатогалузевою діяльністю в світовому фінансовому середовищі.

Н. Кравчук та О. Луцишин сформулювали такі концепції розвитку фінансової дипломатії, а саме: «взаємозалежність, «падіння гегемоній», економічні та політичні трансформації, регіоналізація та глобалізація, лібералізація міжнародної торгівлі та фінансів, асиметричність міжнародних відносин, міжнародна торгівля та міжнародна інвестиційна діяльність, транснаціоналізація бізнесу, розв'язання глобальних проблем людства» [2].

Зокрема, ці концепції показують та доказують всю важливість фінансової дипломатії у просуванні національних інтересів та реалізації конкретних завдань на міжнародному рівні.

На сьогодні, сучасними тенденціями фінансової дипломатії є зелене фінансування, розвиток віртуального фінансового сектора та сприяння фінансової дипломатії у завершенні війни в Україні.

Зелене фінансування – це інвестиції, які сприяють покращенню навколишнього середовища та поширюють доступ до екологічних товарів та послуг. Зелене фінансування містить в собі наступні аспекти:

- запобігання та компенсація збитків завданої довкіллю;
- впровадження екологічних заходів;
- фінансові інструменти, які займаються зеленими інвестиціями.

Інструменти зеленого фінансування:

- ««Зелені» облігації стали пріоритетним інструментом залучення інвестицій для приватного та державного секторів з метою фінансування проєктів із забезпеченням екологічної вигоди. Зокрема, вже мало місце

фінансування транспорту із низьким рівнем викидів вуглецю, екологічно чистої енергії та енергоефективних будівель.

- Зелений пайовий фонд – це структурований інвестиційний інструмент, який вибирає інвестиції, орієнтуючись на стратегію зелених інвестицій. Ця структура дозволяє різним інвесторам об'єднати свій капітал, при цьому кваліфіковані інвестиційні менеджери дотримуються узгодженої інвестиційної стратегії» [24].

- «Зелений» лізинг – це тип фінансової діяльності, який забезпечує оренду основних засобів.

Сфери, в яких застосовувався «зелений» лізинг, включають[24]:

- «Оренда «зеленого» (екологічно чистого) житла
- Оренда «зеленого» (екологічно чистого) автомобіля
- Енергоефективність
- «Зелені» іпотечні кредити» [24].

Інструменти зеленого фінансування забезпечують підтримку екологічній діяльності та сприяють пом'якшенню наслідків кліматичних змін. Потреби в зеленому фінансуванні обговорюються на різних фінансових форумах. Міжнародні фінансові організації та різні актори фінансової дипломатії займаються вирішенням проблем пов'язаних з навколишнім середовищем та сприяють зеленому фінансуванню.

Розглянемо досвід Великої Британії у зеленому фінансуванні. Велика Британія намагається використати своє лідерство в світі, щоб прискорити розвиток зеленої глобальної фінансової системи. Стратегія зеленого фінансування Великої Британії спрямована на досягання ключових цілей, а саме:

- «Зростання та конкурентоспроможність фінансових послуг у Великій Британії – Сполучене Королівство підтримуватиме сектор фінансових послуг для процвітання в глобальній економіці, що перебуває в умовах перехідного періоду. Від венчурного капіталу, що підтримує інноваційні кліматичні технологічні рішення, банків, що кредитують великі проекти

з відновлюваних джерел енергії, і менеджерів активів, що розподіляють капітал для підтримки компаній майбутнього.

- Інвестиції в зелену економіку . Для реалізації амбіцій Великої Британії щодо чистого нуля до кінця 2020-х і до 2030-х років, за оцінками, щороку будуть потрібні додаткові капітальні інвестиції в розмірі £50-60 млрд.
- Фінансова стабільність . Ефективна система зеленого фінансування забезпечить фінансовому сектору інформацію, необхідну для управління ризиками, пов'язаними зі зміною клімату та втратою природи.
- Включення природи та адаптації . Щоб відобразити значний прогрес у фінансуванні охорони природи з 2019 року, кульмінацією якого стала Куньмінсько-Монреальська Глобальна Рамкова програма збереження біорізноманіття, Стратегія тепер чітко включає як природу, так і адаптацію до клімату в рамки урядової політики зеленого фінансування.
- Узгодження глобальних фінансових потоків із кліматичними та природними цілями – Сполучене Королівство співпрацюватиме з міжнародними партнерами для підтримки узгодження глобальних фінансових рамок і стимулювання інвестицій у ринки, що розвиваються та розвиваються, де потреби в капіталі є найвищими» [25].

Фінансова дипломатія Великої Британії робить всі можливі кроки заради захисту навколишнього середовища та сприяє зеленому фінансуванню. Крім цього, вона створює фінансові програми із екологічними цілями та співпрацює з міжнародними партнерами по питаннях навколишнього середовища.

В сучасному світі з появою штучного інтелекту та різних інформаційних технологій почався розвиватися сектор фінансових інновацій, який потребує додаткових правил та законів в міжнародному фінансовому середовищі.

Фінансові інновації – це процес створення нових фінансових продуктів, послуг або процесів. Фінансові інновації з'явилися завдяки розвитку фінансових інструментів , технологій і платіжних систем. Цифрові технології допомогли трансформувати індустрію фінансових послуг, змінивши те, як ми заощаджуємо, позичаємо, інвестуємо та оплачуємо товари [26].

Специфіка сектору фінансових інновацій:

- глобалізація банківської система;
- існування міжнародних платежів;
- оптимізація фінансових процесів;
- розвиток віртуальної інфраструктури;
- існування віртуальних офшорних зон.

Таблиця 1.6 – Участь фінансової дипломатії у секторі фінансових інновацій

	Переваги	Недоліки	Фінансова дипломатія
Цифрова валюта	Зниження операційних витрат. Швидкі перекази та транзакції Необмежена можливість для транзакцій.	Немає можливості скасувати платіж. Можна зламати	Більшість країн мають прийняли закон про «Віртуальну валюту». Проте немає міжнародного договору про регулювання цифрової валюти.
Інформаційні технології	Доступ до великої кількості даних. Оптимізація часу. Різноманітність послуг.	Можлива кіберзлочинність.	Утворення міжнародної міжбанківської системи СБІФТ яка характеризується як регулятор міжнародних відносин.
Блокчейн	Безпечний обмін даними. Полегшення транскордонних фінансових транзакцій. Прозорість фінансових операцій.	Складно змінити дані. Можуть бути хакерська атака.	Міжнародна організація створила комітет для розробки міжнародних стандартів для технології блокчейн у 2016 році.

Джерело: розроблене автором на основі [27-29]

Найкращий прояв фінансової дипломатії у сфері фінансових інновацій є утворення Товариство всесвітніх міжбанківських телекомунікацій (СБІФТ). За допомогою СБІФТ міжнародні партнери України протидіють російській агресії.

26 лютого Сполучені Штати, Європейська комісія, Велика Британія та Канада оголосили про зобов'язання забезпечити видалення вибраних російських банків із системи обміну повідомленнями СБІФТ або обмеження їхнього доступу до дозволених транзакцій [29].

Оскільки сектор має фінансових інновацій унікальну специфіку та немає міжнародного регулювання, він потребує міжнародного наглядового співробітництва, в чому і може бути корисна фінансова дипломатія.

Війна в Україні через російську агресію спричинила велику кількість фінансових проблем, а саме підвищення інфляції, підвищення цін на товари та послуги, кіберзагрози.

Особливих наслідків війна завдала Європейському Союзу. Через вторгнення в Україну в ЄС почалася фінансова криза (висока інфляція), криза безпеки, гуманітарна та енергетична криза. Також, наслідки війни вплинули на бюджет ЄС. «Тому, щоб швидко реагувати на нові кризи, Євросоюз використовує цілий арсенал позабюджетних інструментів. Найновіший і найдорожчий з них - Next Generation EU -та сама програма виходу з коронавірусної кризи» [30].

Проблема в тому, що ці інструменти не підпорядковуються парламентському контролю. Тому Європейський Союз буде змінювати ці інструменти в майбутньому.

Очікується, що нинішні термінові потреби, пов'язані з російським вторгненням в Україну та його наслідками, будуть вищими, ніж потреби, що виникли внаслідок попередніх криз - європейської боргової 2010-го, міграційної кризи 2015-го та пандемії 2020-го. Тобто, для пом'якшення наслідків російського вторгнення в Україну знадобиться ще більше додаткових коштів. Але на відміну від національних бюджетів, бюджет ЄС не може мати дефіцит чи фінансувати витрати за рахунок позик. Витрати у цьому бюджеті можна збільшити лише за рахунок збільшення доходів. В іншому разі Євросоюзу доведеться обмежити фінансування існуючих програм та зобов'язань [30].

Хоча війна в Україні завдала негативних фінансових наслідків Європейському Союзу, але Європейський парламент вже підготував відновлену фінансову політику в 2023 році.

У 2023 році метою фіскальної та грошово-кредитної політики Євросоюзу є досягнення компромісу між стримуванням інфляції та підтримкою економічного відновлення. "Фактично стоїть завдання одночасно послабити попит для стримування інфляції і підтримувати попит заради економічного відновлення", - пояснює автор доповіді, економічний аналітик дослідницького центру при Європарламенті Мартін Хефльмайр, який назвав поєднання цих політичних ліній

двома обличчями давньоримського бога Януса, які дивляться в протилежні боки. Брюсселю доведеться вигадати, як проводити цю політику одночасно при тому, що кінцева мета обох ліній одна - захистити купівельну спроможність населення [30].

Фінансова дипломатія відіграє важливу роль у військовому питанні. За допомогою інструментів фінансової дипломатії міжнародні партнери сприяють завершенню війни в Україні. Проти країни-агресора міжнародні партнери використовують санкції. Наприклад, Європейський Союз прийняв 10 пакет санкцій, також Велика Британія, США та Канада та інші країни ввели санкції проти росії та країн які її допомагають. Крім цього, дипломати працюють над тим, щоб вести інвестиційну блокаду для країни агресора.

Що стосується України, міжнародні партнери допомагають Україні фінансово та не тільки а ще надаючи військову та гуманітарну допомогу. В цьому також приймають участь інструменти фінансової дипломатії, а саме міжнародна фінансова допомога розвитку, реструктуризація боргів та інвестиційні пільги.

Отже, фінансова дипломатія сприяє завершенню війни в Україні та за допомогою її інструментів міжнародні партнери допомагають Україні.

Для вирішення фінансових проблем та з'ясування і обговорення сучасних фінансових тенденцій в сіті дипломати беруть участь у різних фінансових чи економічних форумах. Найбільш відомим є Всесвітній економічний форум.

Всесвітній економічний форум (англ. World Economic Forum, ВЕФ) — міжнародна неурядова організація, яка базується в Женеві, діяльність якої спрямована на розвиток міжнародної співпраці. Місією організації є «прагнення до поліпшення стану світу шляхом залучення бізнесу, політичних, академічних та інших лідерів суспільства у формуванні глобальних, регіональних, галузевих порядків денних». Щорічна зустріч під егідою Форуму проводиться в Давосі (Швейцарія, крім того, Форум виступає організатором ділових заходів в різних країнах). Зустріч об'єднує близько 2500 вищих керівників бізнесу, міжнародних політичних лідерів, обраних інтелектуалів і журналістів, щоб обговорити найбільш актуальні питання, що стоять перед світом [31].

Цього року 16 – 20 січня вже відбувся Всесвітній економічний форум. «Співпраця у фрагментованому світі» під таким гаслом пройшов форум.

Під час Всесвітнього економічного форуму обговорювали багато питань, проте акцентували на чотирьох темах — вторгненні росії в Україну, стрімкому зростанні інфляції, загрозі світової рецесії та на зміні клімату. Іншими темами, що активно обговорювали, були: зростання цін на енергоресурси та продовольство, перехід до зеленої енергетики, зменшення викидів парникових газів, відновлення продовольчих, водних та океанічних систем, формування колообігу ресурсів, використання штучного інтелекту та створення метавсесвіту [32].

Перспективною подією стало створення Коаліції міністрів торгівлі з питань клімату, до якої увійшло понад 50 міністрів. Коаліція забезпечуватиме політичне керівництво для зміцнення інклюзивного міжнародного співробітництва у сфері клімату, торгівлі та сталого розвитку. Поточний склад коаліції включає країни з усіх регіонів з різним ступенем розвитку та різною кліматичною вразливістю [32].

Загалом, Всесвітній економічний форум, це велика можливість для фінансової дипломатії у вирішенні світових проблем. Також, учасники форуму можуть співпрацювати разом у різних проектах.

Підсумовуючи вищесказане, доводиться констатувати, що фінансова дипломатія розвивається швидкими темпами. Сучасними тенденціями розвитку фінансової дипломатії є зростання інвестицій, створення віртуальних фінансових послуг, зростання зеленого фінансування, та вирішення фінансових питань на переговорних майданчиках. Крім цього, інструменти фінансової дипломатії ефективно використовуються під час війни в Україні.

РОЗДІЛ 2

РЕАЛІЗАЦІЯ ФУНКЦІЙ ФІНАНСОВОЇ ДИПЛОМАТІЇ В ПРОСУВАННІ ЕКОНОМІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ

2.1 Просування економічних інтересів України в світі за допомогою фінансової дипломатії

У сучасних умовах, коли в світі існують торгівельні війни, агресивна конкуренція, продовольча криза та жахлива війна на території України, роль дипломатів є дуже важлива у просуванні економічних інтересів України. Нині, в умовах війни Україна потребує фінансової допомоги та підтримки, тому дипломати працюють над збільшенням кількості прямих іноземних інвестицій, зменшенням боргового зобов'язання та покращення умов для бізнесу (експорт та імпорт товарів) через міжнародні угоди. Фінансова дипломатія є дуже важлива у вирішенні цих питань. Усіма цими напрямками займаються об'єкти фінансової дипломатії. Тому дуже важливо дослідити роль фінансової дипломатії у просуванні економічних інтересів України.

Перш ніж дослідити просування економічних інтересів України в світі потрібно визначити поняття «національні економічні інтереси» та класифікацію їх.

Отже, національний економічний інтерес – це сукупність об'єктивних економічних потреб незалежної країни, які виявляються в єдності різних економічних інтересів нації, що відображає суспільні потреби, задоволення яких забезпечує ефективний, стабільний соціально-економічний розвиток країни та формує конкурентоспроможну національну економіку [33].

Для детального дослідження суті національних економічних інтересів, потрібно розглянути їх класифікацію.

Рисунок 2.1 –Класифікація національних економічних інтересів

Джерело:[33, с.64]

Таким чином, національні економічні інтереси можна характеризувати як бажання держав задовольнити свої економічні потреби та забезпечити економічний розвиток країни у глобальному світі. Формування та розвиток економічних інтересів є дуже важливий процес для кожної країни.

В Україні існують велика кількість національних економічних інтересів, оскільки вони мають кілька сфер розповсюдження. На думку, Левчук О.В. та Коваленко В.А. найбільш пріоритетними національними економічними інтересами значаться:

- «структурна перебудова економіки;
- забезпечення інвестиційної привабливості;
- створення єдиного ринкового та інформаційного простору;
- покриття дефіциту бюджету;
- формування достатніх запасів державних золотовалютних резервів;
- подолання інфляції;
- стабілізація курсу національної валюти;

- захист національного ринку від недобросовісної конкуренції, несприятливої дії світової кон'юнктури та іноземної конкуренції;
- прискорення відтворювального процесу;
- підтримка та пожвавлення підприємницької активності;
- доступ на міжнародні ринки капіталу;
- підвищення рівня зайнятості населення;
- збереження накопичень громадян;
- раціоналізація ринку;
- формування та реалізація регіональних соціально-економічних програм;
- забезпечення прогнозованості соціально-економічного розвитку;
- зміцнення міжнародного авторитету фінансової системи держави та її окремих інститутів» [34].

Реалізацією економічних інтересів займаються дипломати за допомогою економічної дипломатії. Оскільки фінансова дипломатія є самостійним різновидом економічної дипломатії, то було би доречно дослідити саме, яку роль відіграє фінансова дипломатія у просуванні економічних інтересів України за кордоном. За допомогою інструментів фінансової дипломатії дипломати просувають такі економічні інтереси України, як забезпечення інвестиційної привабливості, залучення кредитних ресурсів, захист національних валют, зміцнення фінансової системи, забезпечення фінансової безпеки, підтримка бізнесу за допомогою податкових угод.

Одним із найбільш поширених інструментів фінансової дипломатії у просуванні економічних інтересів є підписання міжнародних угод.

Що стосується напряму регулювання та залучення іноземних інвестицій то Україна підписала більше 70 угод, які мають відношення до сприяння та захисту інвестицій.

Розглянемо одну з таких угод між Україною та Сполученого Королівства Великобританії і Північної Ірландії. Угода була укладена у м. Лондоні 10 лютого 1993 року між урядами обох держав. Метою угоди було створення вигідних умов для інвестицій інвесторам однієї держави на території іншої.

Ця Угода залишатиметься чинною упродовж десяти років. Відтак вона продовжуватиме залишатися чинною, доки не мине дванадцять місяців з дати, на яку будь-яка з Договірних Сторін надішле іншій Договірній Стороні письмове повідомлення про її припинення. Передбачається, що стосовно інвестицій, зроблених чинною Угодою, її положення продовжуватимуть діяти щодо таких інвестицій упродовж п'ятнадцяти років після дати припинення і без упередження щодо застосування правил загального міжнародного права [35].

В усіх договорах зазначені міжнародні органи, які можуть розглядати інвестиційні спори. Такими органами в договорах (угодах) називаються:

- «Міжнародний центр з вирішення інвестиційних спорів. Відповідно до прийнятого в 1978 році Додаткового протоколу до Вашингтонської конвенції 1965 року сторони мають право на звернення до центру і у випадках, якщо одна із сторін - держава, яка не є учасником конвенції;
- інша постійно діюча міжнародна арбітражна установа;
- арбітражний суд «ай Бос», який призначається на підставі спеціальної домовленості або створюється згідно з Арбітражним регламентом Комісії ООН з права міжнародної торгівлі» [36].

Дослідивши договори про сприяння та захист інвестицій, було би доречно проаналізувати статистичні дані прямих інвестицій.

Таблиця 2.1 – Прямі міжнародні інвестиції в Україні з 2018 по 2022 рр., (млн. дол. США)

	ППІ в Україну	ППІ з України	Сальдо
2018	4455	-5	4460
2019	5860	648	5212
2020	-868	82	-950
2021	6687	-198	6885
2022	838	344	494

Джерело: [37]

Для наглядного розуміння щоквартальний графік надходження прямих іноземних інвестицій в Україну за 5 років:

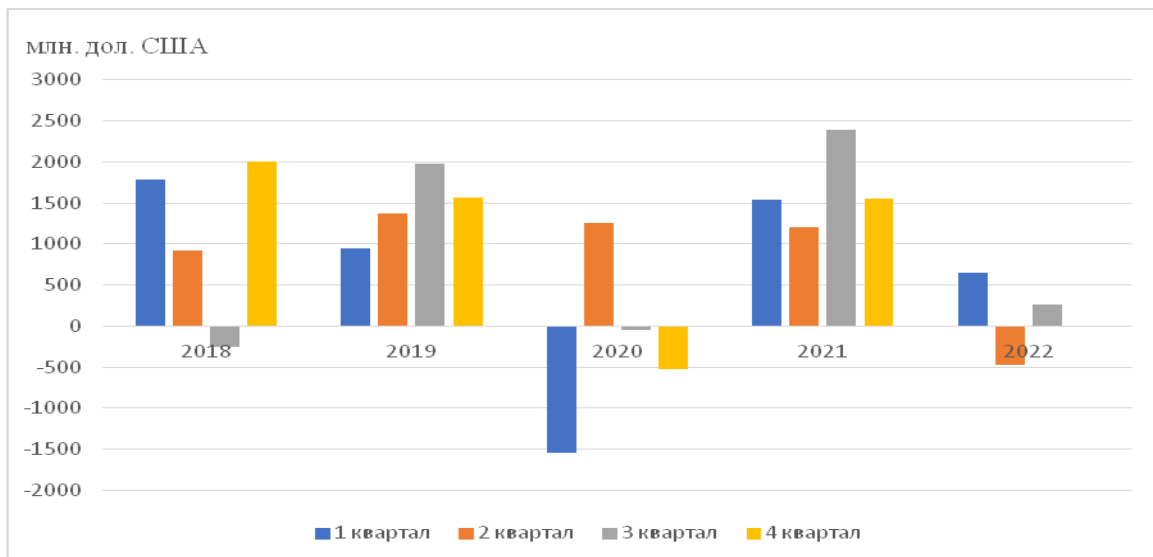

Рисунок 2.2 – Надходження прямих іноземних інвестицій в Україну з 2018 по 2022рр., (млн. дол. США)

Джерело: розроблено автором на основі [37]

Розглянувши статистичні дані можна дійти висновку, що за 5 років від 2018 до 2022 рр. найбільше надходжень іноземних прямих інвестицій було в 2021 році а найменше в 2020 році через наслідки від пандемії COVID-19. Проте, порівнюючи з іншими країнами в Україну надходять дуже мала кількість прямих інвестицій, особливо після повномасштабного вторгнення в 2022 р.

Розглянемо 2021р. в якому був найбільший обсяг надходжень прямих інвестицій від 2018 до 2022 рр. за найбільшими країнами-інвесторами.

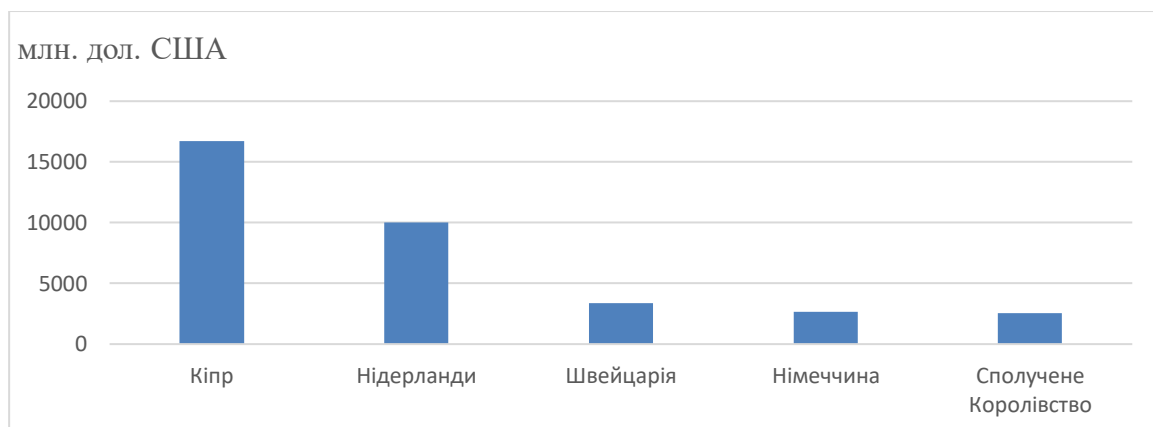

Рисунок 2.3 – Рейтинг країн-інвесторів за надходженням прямих іноземних інвестицій в Україну в 2021р., (млн. дол. США)

Джерело: розроблено автором на основі [38]

Значний обсяг прямих інвестицій зосереджений до підприємств промисловості – 35,5 %, обов’язкове соціальне страхування – 12,3 %, сільського

господарства – 10%, ремонт транспортних засобів 8,2% та в інші сфери економічної діяльності.

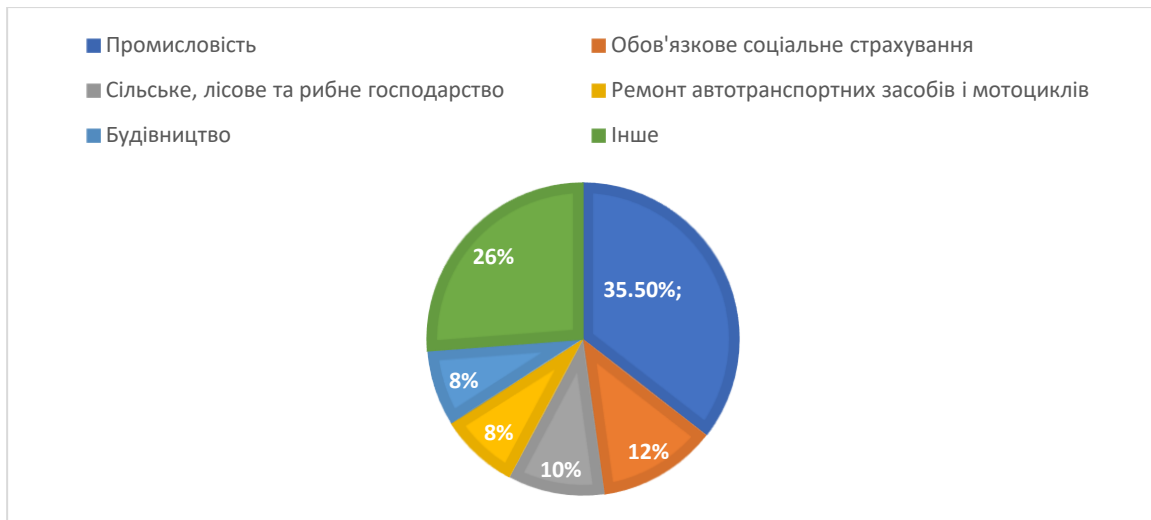

Рисунок 2.4 - Розподіл ПП в економіку України за основними сферами економічної діяльності в 2021 р., (%)

Джерело: розроблено автором на основі [39]

В Україні з 1991 року існує «Європейська Бізнес Асоціація» за підтримки Європейської комісії, яка аналізує інвестиційний клімат України та сприяє розвитку співпраці України та ЄС. За аналізом «Європейської Бізнес Асоціації» інвестиційний клімат в Україні є несприятливий.

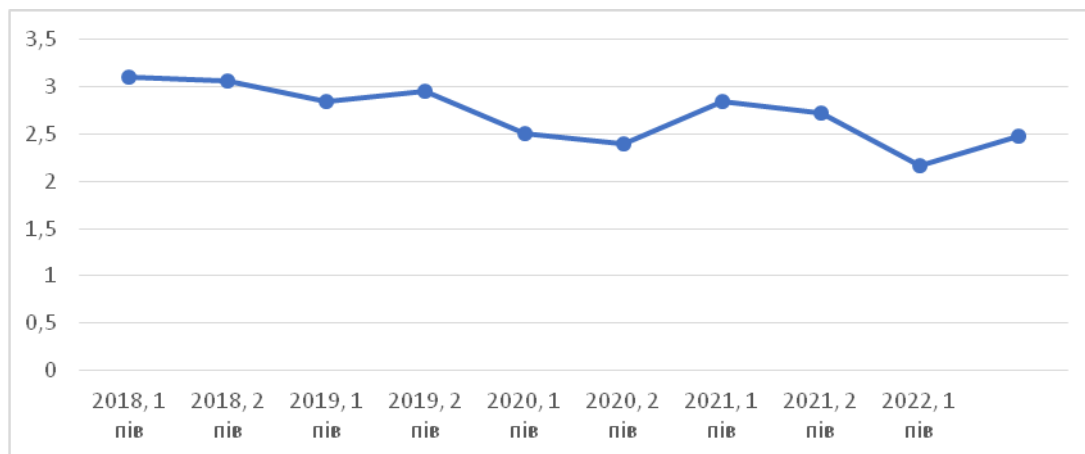

Рисунок 2.5 – Динаміка індексу інвестиційної привабливості України з 2018 по 2022 рр., (%)

Джерело: складено автором на основі [40]

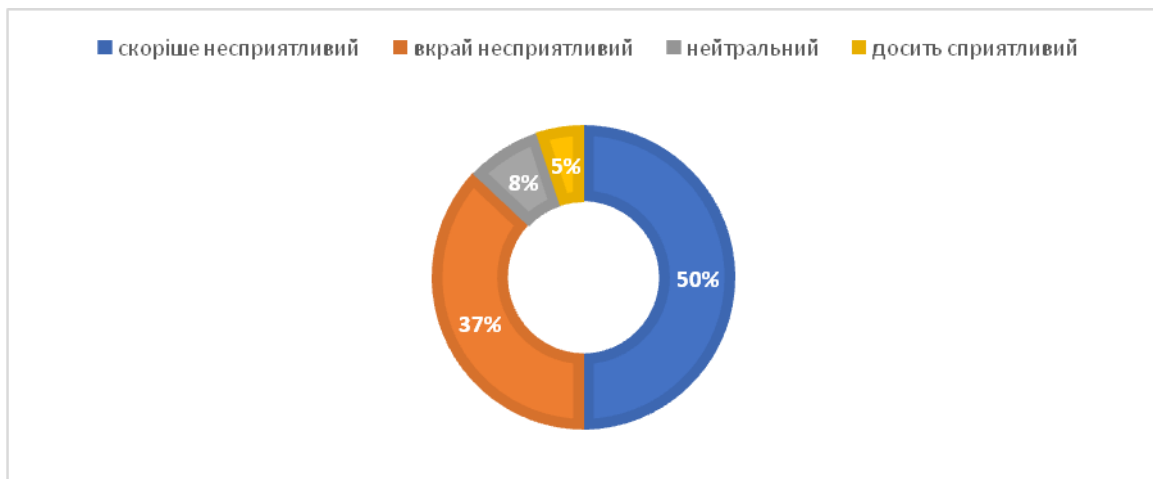

Рисунок 2.6 – інвестиційний клімат в Україні за 2022 р., (%)

Джерело: складено автором на основі [40]

Дослідивши індексу інвестиційної привабливості України за 2018-2022 рр. можна дійти висновків, що інвестиційний клімат в Україні досить несприятливий. Тому зараз дипломати та органи влади мають працювати над покращенням інвестиційної привабливості. Вони можуть це зробити за допомогою інструментів фінансової дипломатії, підписавши міжнародні договори з іншими країнами. Також, щоб збільшити кількість іноземних прямих інвестицій Україна повинна посилити верховенство права: посилити захист прав інвесторів; провести судові реформи; сформуванати сприятливе податкове середовище для інвестицій.

Крім цього, в Україні потрібно стимулювати розвиток фондового ринку, оскільки фондовий ринок є джерелом залучення коштів для бізнесу. Розвиток фондового ринку в Україні надасть великих інвестиційних можливостей вітчизняному бізнесу та сприятиме залученню дешевих ресурсів.

Ще одним механізмом залучення інвестицій є індустриальні парки - це потенційні промислові майданчики для релокації компаній із інших країн з метою диверсифікації ланцюгів поставок, що вирішують питання скорочення часу до початку роботи (Time-to-Market) компаній беручи до уваги час, необхідний для пошуку оптимальної локації, початку будівництва і введення об'єктів в експлуатацію [39].

В Україні питаннями, щодо залучення інвестицій займаються КМУ, НБУ, ВРУ та державна установа «Офіс із залучення та підтримки інвестицій» - UkraineInvest. Крім цього, існує Офіс Національної інвестиційної ради. Членами

Національної інвестиційної ради є провідні міжнародні компанії, які вже інвестували в Україну або планують інвестувати, а також міжнародні фінансові організації [41].

Отже, фінансова дипломатія допомагає створити привабливе інвестиційне середовище в Україні для іноземних інвестицій. Проте, дипломатам та органам влади є ще над чим працювати, щоб покращити інвестиційну привабливість України в світі.

Окрім, інвестиційних перспектив було варто ще дослідити залучення кредитних коштів. Саме за допомогою фінансової дипломатії, Україна співпрацює з міжнародними фінансовими організаціями, щодо залучення кредитних коштів. В сфері кредитної діяльності Україна співпрацює з фінансовими організаціями, такими, як МВФ, Світовий Банк та Паризький клуб.

Україна стала членом МВФ у 1992 році відповідно до Закону України від 3 червня 1992 р № 2402-XII "Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій". Голова Національного банку України – керуючий від України в МВФ. Від імені України він голосує за проекти резолюцій Ради керуючих МВФ – найвищого керівного органу організації – та бере участь у щорічних зборах керівних органів Фонду. Заступником керуючого є Міністр фінансів України [42].

Україна з 1994 р. співпрацює з МВФ, використовуючи його фінансові й технічні ресурси за для забезпечення макроекономічної стабілізації та фінансової підтримки економічних та політичних реформ. Таке співробітництво здійснювалось в рамках реалізації одинадцяти спільних програм — STF (системна трансформаційна позика), «Stand-By» (стабілізаційна позика), Механізм розширеного фінансування (позика на підтримку розвитку), попереджувальний «Stand-By» [43].

Програма Stand-by зосереджена на ключовому завданні – підтримка макроекономічної та фінансової стабільності. Вона охоплюватиме такі сфери, як: фінансова політика; монетарна політика; політика фінансового сектору;

енергетична політика та антикорупційна політика. 11 червня 2020 року Україна отримала перший транш за цією Програмою обсягом 2,1 млрд дол. США, який було спрямовано до Державного бюджету України [44].

Світовий банк є ще одним фінансовим партнером України. За допомогою його ресурсів Україна впроваджує інвестиційні проекти, наповнює державний бюджет та розвиває фінансовий сектор.

Група Світового банку складається з п'яти організацій: Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР); Міжнародної фінансової корпорації (IFC); Міжнародної асоціації розвитку (МАР); Багатосторонньої агенції з гарантування інвестицій (БАГІ); Міжнародного центру з урегулювання інвестиційних спорів (МЦУІС) [42].

З цих п'яти організацій Україна співпрацює з Міжнародною фінансовою корпорацією та Міжнародним банком реконструкції та розвитку.

Національний банк спільно з Урядом України співпрацює з МБРР у межах системних проєктів, кошти яких спрямовуються на підтримку державного бюджету з метою впровадження структурних реформ. Також Національний банк бере участь у підготовці та впровадженні в Україні інвестиційних проєктів МБРР, спрямованих на розвиток фінансового сектору. Після виконання Україною попередніх заходів у червні 2020 року Рада директорів Світового банку ухвалила для України проєкт МБРР "Позика на політику розвитку у сфері економічного відновлення" (Economic Recovery Development Policy Loan, ER DPL) загальним обсягом 700 млн дол. США. Кошти за позикою надійшли у 2021 році двома траншами і були спрямовані на фінансування загального фонду Державного бюджету України [42].

Світовий банк із початку повномасштабної війни мобілізував для України 18 мільярдів доларів фінансової підтримки, близько 13 мільярдів уже надійшли нашої країні. Днями Міжнародна фінансова корпорація, яка входить до структури Банку, підтримала програму для українського бізнесу ще на 2 мільярди. А група Світового банку оголосила створення багатостороннього трастового фонду для підтримки України, його початкова сума становить 250 мільйонів [45].

Україна входить в десятку найбільших позичальників МБРР у 2022 році з позицією 1,57 млрд. дол.

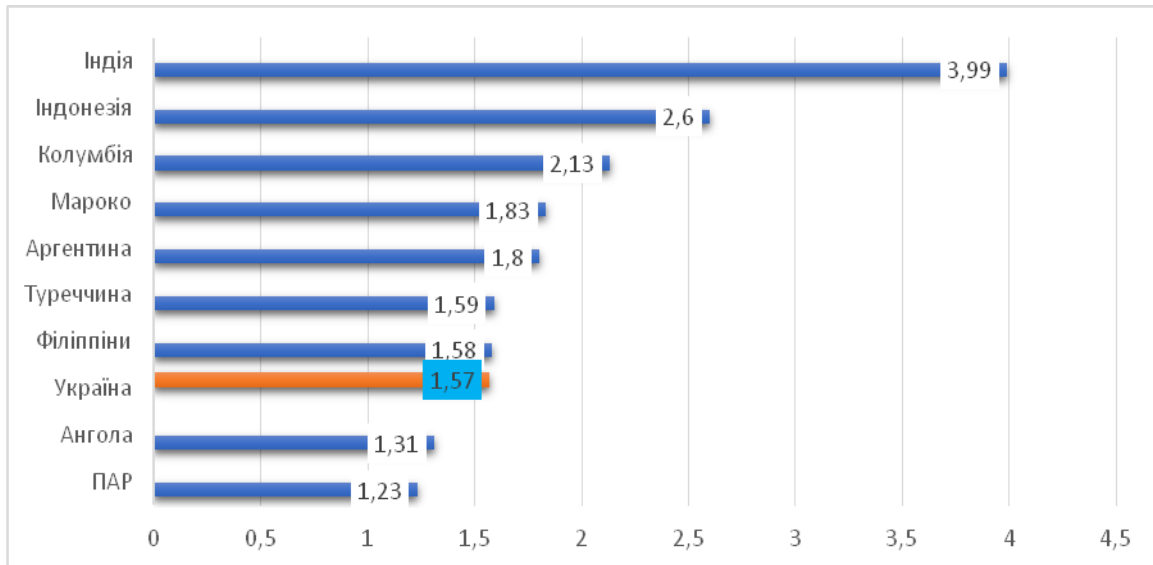

Рисунок 2.7 - Найбільші позичальники Міжнародного Банку Реконструкції та Розвитку у 2022 р., (млрд. дол. США)

Джерело: складено автором на основі [45]

Розглянувши фінансові організації з якими співпрацює Україна, щодо кредитних ресурсів було би доречно дослідити зовнішній державний борг.

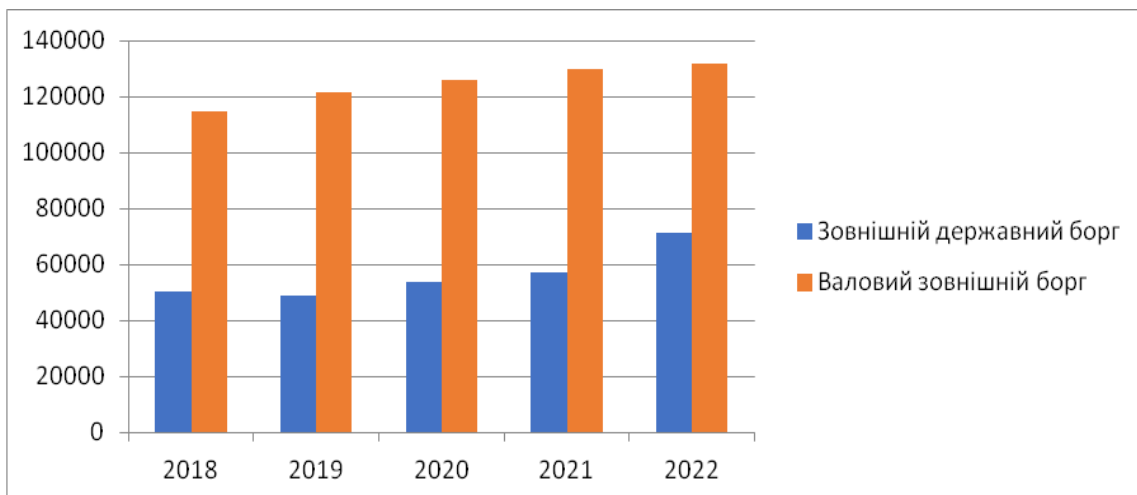

Рисунок 2.8 – Статистичні дані зовнішнього державного боргу та валового зовнішнього боргу України за 2018-2022 рр., (млн. дол. США)

Джерело: складено автором на основі [46]

Розглянувши зовнішній державний борг за 5 років від 2018 до 2022 рр., можна дійти висновку, що він постійно йшов на збільшення. Якщо порівнювати 2021р з 2022р то зовнішній державний борг зріс на 24,8% а валовий зовнішній борг на 1,8%. Звичайно на збільшення зовнішнього боргу в 2022р. Вплинула

повномасштабна війна в Україні, яка завдала багато руйнувань, безробіття та великі потреби грошових ресурсів. Проте, порівнюючи ці 5 років у 2019 році відбулося зниження зовнішньої боргової залежності на 3% порівнюючи з 2018 роком.

Наразі дипломати та органи влади працюють над реструктуризацією боргу. Навіть є певні прогреси в цьому питанні.

20 липня група кредиторів України з країн G7 та членів Паризького клубу кредиторів (“Група кредиторів”) оголосила про свій намір відстрочити виплату основної суми боргу та відсотків до кінця 2023 р. з можливістю продовження відстрочки на рік (до 2024 р.) [47].

Якщо порівнювати Україну з іншими державами в світі за накопичення зовнішніх боргів то у 2021р. Україна займає 12 місце. Як повідомляє видання Слово і Діло Україна посідає 12 місце з валовим зовнішнім боргом у 125,7 млрд дол. Загальний показник ВВП країни становить 153,8 млрд, а заборгованість становить 81,7% [48].

Отже, проаналізувавши боргові відносини України можна дійти висновку, що Україна плідно співпрацює з міжнародними організаціями укладаючи спільні програми. Проте, кількість боргових надходжень потребує реструктуризації, чим наразі і займаються дипломати та державні органи, використовуючи фінансову дипломатію.

В Україні до основних органів державної влади, які представляють економічні інтереси України за допомогою фінансової дипломатії відносяться:

- 1) Президент України;
- 2) Верховна рада України;
- 3) Кабінет Міністрів України, до якого відноситься Міністерство закордонних справ (при МЗС України діє Управління підтримки експортерів при МЗС України).

«Дипломатична підтримка вітчизняних експортерів є одним з важливих напрямів роботи МЗС, яка спрямована на розширення географії ринків збуту та забезпечення галузевої диверсифікації вітчизняного експорту. На постійній основі здійснюється моніторинг та оперативне інформування

національних виробників стосовно потенційних можливостей розширення української присутності на світових ринках, зацікавленості іноземних компаній у налагодженні контактів з вітчизняними партнерами»[49].

- 4) «Національний банк також сприяє просуванню інтересів України в міжнародних організаціях, зокрема в Світовій організації торгівлі, а також в рамках ініціатив Організації економічного співробітництва та розвитку.

Крім цього, Національний банк України взаємодіє з іноземними інвесторами, інформуючи про стан та тенденції розвитку економіки України. Усвідомлюючи важливість об'єктивних даних про макроекономічну ситуацію у країні для ухвалення стратегічних рішень, Національний банк України:

- надає відповіді на запити іноземних інвесторів;
 - бере участь у заходах міжнародних інвестиційних компаній в Україні та за кордоном;
 - організовує зустрічі з представниками бізнес спільноти у межах робочих візитів керівництва Національного банку за кордон;
 - співпрацює з рейтинговими агентствами, надає їм достовірну та актуальну інформацію, яка дозволяє об'єктивно оцінювати стан та перспективи розвитку української економіки» [50].
- 5) «Відділи з економічних питань у складі закордонних дипломатичних установ України. Відділи з економічних питань забезпечують моніторинг основних тенденцій на світовому фінансово-економічному, енергетичному, аграрному, валютному ринках, заходів, які вживаються урядами інших держав щодо імпорту товарів на ринки відповідних країн, походженням у тому числі й з України, міжнародного досвіду регулювання різних сфер господарської діяльності, взаємодії державного та приватного секторів у найважливіших галузях, реагування урядів інших країн на глобальні виклики світової економічної, фінансової та торговельної систем» [51].

Також, важливим напрямком просування економічних інтересів є податкова сфера, чим і займається фінансова дипломатія. За допомогою міжнародних угод

України про уникнення подвійного оподаткування фізичні та підприємці зберігають свої фінансові ресурси. Крім цього, це підтримка бізнесу та збільшення підприємницької активності.

На сьогоднішній день між Україною та іншими державами діють 72 міжнародні двосторонні конвенції (угоди) про уникнення подвійного оподаткування, дві з яких були вчинені Урядом СРСР та продовжують застосовуватися відповідно до ст. 7 Закону України «Про правонаступництво України» до дня набрання чинності нових договорів, укладених Україною [52].

Також, для розв'язання проблеми подвійного оподаткування Україна 19 серпня 2022 року приєдналась до багатосторонньої угоди про автоматичний обмін податковою інформацією (CRS). У майбутньому українська податкова в автоматичному режимі надсилатиме всю інформацію про українців, які є податковими резидентами інших країн. Але щоб CRS запрацювала в штатному режимі, уряду та Верховній Раді необхідно завершити імплементацію низки документів у цій сфері, на що потрібен звичайно деякий час. Поки CRS в Україні не запрацювала, обмін податковою інформацією може відбуватися на основі багатосторонніх і двосторонніх договорів. Проте надання будь-якої інформації відбувається не автоматично, а за запитами [53].

Крім, угод про усунення подвійного оподаткування Україна уклала 19 Угод про вільну торгівлю. Розглянемо одну з таких угод.

Україна 11 липня 2016 року підписала Угоду про вільну торгівлю з Канадою (CUFTA), а з 1 серпня 2017 вона вступила в дію.

Відповідно до положень CUFTA, Канада скасувала 98% мит для українських товарів. Окремі види сільськогосподарських продуктів Україна постачає до Канади також з 0% тарифом, але в рамках квот. Україна зі свого боку скасувала імпорتنі мита на 72% товарів з Канади. Ввізні мита на сільськогосподарські та промислові товари для Канади також скасовано, але з перехідними періодами в 3, 5 та 7 років. Для мороженої свинини та сала Україною встановлено відповідні квоти [54].

У 2021 році товарообіг Україна – Канада зріс на понад 70% і склав \$420,7 млн. Водночас експорт товарів з України до Канади зріс в одинадцять разів [55].

Отже, за допомогою міжнародних угод України про усунення подвійного оподаткування зменшується податкове навантаження для громадян України за кордоном. Також, є певні зрушення у приєднанні України до міжнародної системи обміну інформації. Проте, фінансові дипломати та державні органи влади мають зробити певні кроки, щоб запрацювала CRS. Крім цього, Угоди про вільну торгівлю допомагають українському експорту та зменшують митні навантаження.

Підсумовуючи, вищесказане можна дійти висновку, що фінансова дипломатія відіграє важливу роль у просуванні економічних інтересів. Особливим напрямом фінансової дипломатії є залучення інвестиційних та кредитних ресурсів та зменшення податкового навантаження для громадян України. Наразі фінансові дипломати займаються залученням інвестицій в Україну та створенням інвестиційно привабливого середовища. Крім цього, вони просувають економічні інтереси України на фінансових міжнародних майданчиках, сприяючи надходження в Україну грошових ресурсів.

2.2 Фінансова дипломатія в механізмах інтеграції України до ЄС

Україна перебуває на шляху членства в Європейському Союзі з 2022 року, було би цікаво дослідити роль фінансової дипломатії в цьому питанні.

Нещодавно відбувся 24 саміт Україна – Європейський Союз на якому обговорювалося майбутнє України в ЄС.

"Одним із важливих здобутків саміту став прогрес в питанні інтеграції України до внутрішнього ринку Євросоюзу. Ми схвалили план пріоритетних дій на 2023-2024 роки. Його реалізація зробить Україну де-факто членом Євросоюзу на рівні секторів економіки – промисловість, аграрний сектор, енергетика, цифрові послуги, транспорт, фінансова сфера, митниця", - сказав голова держави [56].

Оскільки, Україна має довготривалі відносини з ЄС було доречно дослідити об'єкти фінансової дипломатії, а саме інвестиційні, боргові та податкові відносини України з ЄС і їхні перспективи при вступі України в ЄС.

Інвестиційні відносини України та Європейського Союзу мають тривалу історію. Європейський шлях України почався ще з 1994 року, коли між Україною та ЄС було підписано Угоду про партнерство та співробітництво. Протягом 2007-2012 рр. проводились переговори щодо підготовки Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Політичну частину Угоди про асоціацію між Україною та ЄС було підписано 21 березня 2014 року, економічну частину - 27 червня 2014 року. Зазначимо, що інвестиційні відносини України та ЄС у цей період здійснювалось за допомогою двосторонніх інвестиційних договорів, які укладались між державами-членами ЄС та нашою країною [57].

Інвестиції з країн Європейського Союзу є дуже важливими для економіки України. Більша частина інвестицій надходить саме від країн ЄС. 2021 року інвестиції з ЄС склали 37386 млн. доларів.

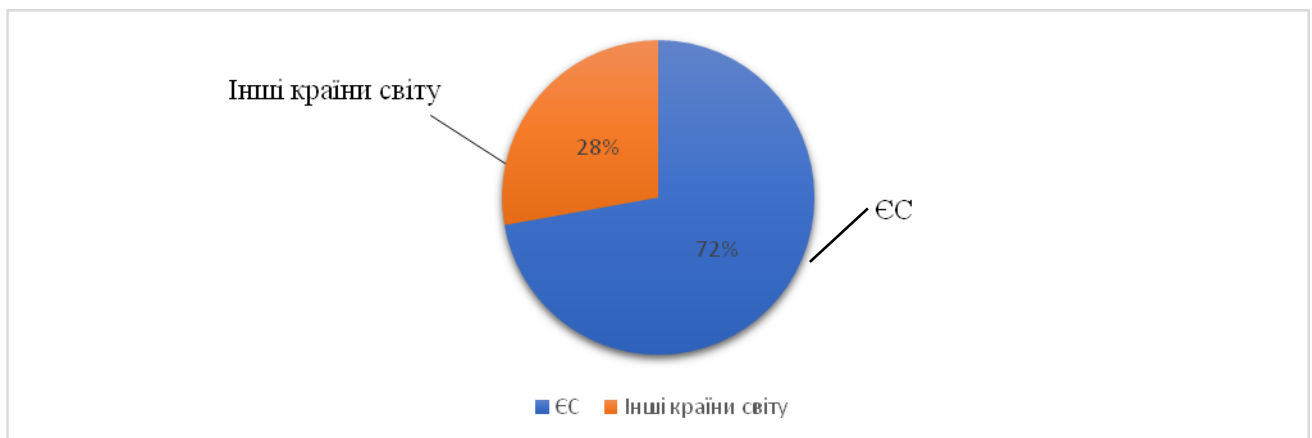

Рисунок 2.9 – Розподіл прямих інвестицій в Україну 2021 р., (%)

Джерело: розроблено автором на основі [38]

Розглянемо з яких країн ЄС надходить найбільша кількість іноземних інвестицій.

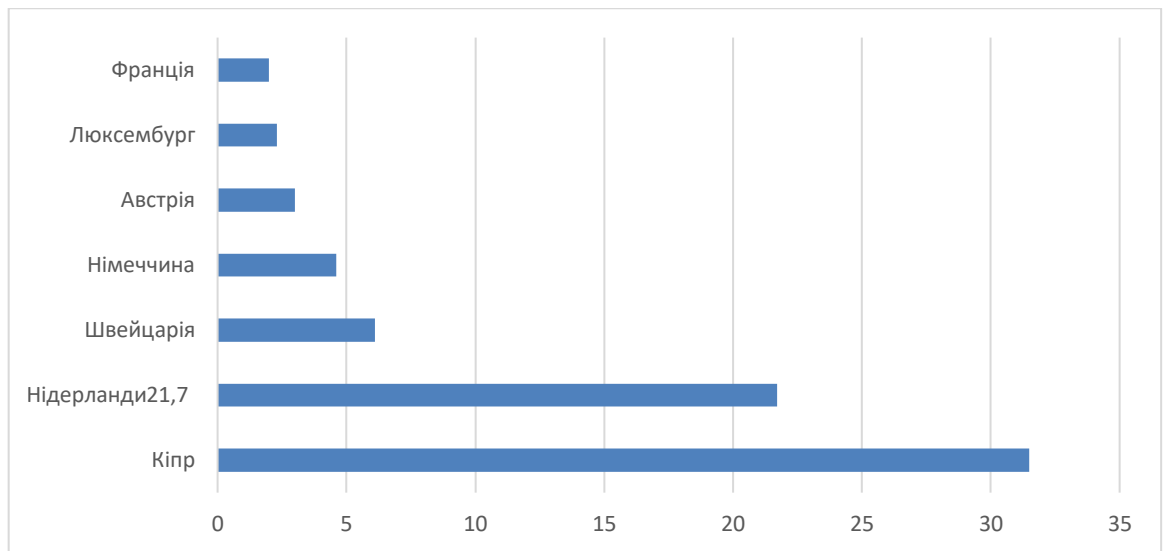

Рисунок 2.10 - Країни члени ЄС, які найбільше інвестують в Україну в 2021 р., (%)

Джерело: розроблено автором на основі [39]

Ці країни-інвестори є не тільки найбільшими інвесторами серед країн ЄС, а ще входять в десятку країн світу за обсягами інвестицій в Україну. Лідером за вкладенням інвестицій в Україну є Кіпр, ця держава посідає перше місце в інвестуванні в Україну.

23 червня 2022 року Україна отримала статус кандидата до ЄС. Статус кандидата відкриває перед нашою країною більше перспектив та можливостей, зокрема доступ до фінансування (за рахунок Інструменту передвступної допомоги (ІРА), доступ до програм розвитку (наприклад, програма розвитку сільськогосподарських територій), інвестування (внаслідок реформування та входження до внутрішнього ринку ЄС, поліпшення інвестиційного клімату), збільшення робочих місць (за рахунок розвитку галузей, розвиток співпраці) [57].

Інструмент допомоги перед вступом (ІРА) – це засіб, за допомогою якого ЄС підтримує реформи в регіоні розширення за допомогою фінансової та технічної допомоги з 2007 року [58].

Інструмент допомоги перед вступом має 3 етапи розвитку з 2007 року і дотепер. Україна отримає допомогу за 3 етапом, який діє з 2021 року.

Етапи розвитку інструменту допомоги перед вступом (ІРА):

- «ІРА – 1, 2007-13рр., 11,5 млрд. євро –перехідна допомога та створення інституцій; транскордонне співробітництво, регіональний розвиток, розвиток людських ресурсів; розвиток сільської місцевості.

- ІРА – 2, 2014-20рр., 12,8млрд. євро –підтримка політичної реформи; підтримка економічного, соціального та територіального розвитку з акцентом на смарт, стале та інклюзивне зростання; посилення можливостей кандидатів виконувати зобов'язання як країн-членів; посилення регіональної інтеграції.

- ІРА – 3, 2021-27рр.,14,2млрд. євро –верховенство права, фундаментальні права, демократія; управління, адаптація правил, стандартів, політик та правил до *Acquis Communautaire* ЄС; захист довкілля, низьковуглецева економіка; конкурентоспроможність, інклюзивне зростання, цифрова економіка; транскордонне співробітництво» [59].

Так, Україні буде доступна фінансова допомога для країн, які готуються для вступу до ЄС (Інструмент передвступної допомоги, ІРА). Така допомога може надаватись через гранти, інвестиції або як технічна допомога. Кандидатство також відкриває для України участь у програмах та ініціативах Євросоюзу [60].

Крім того, Україна зможе отримувати довгострокові кредити від ЄС, а також допомогу у вигляді грантів на освіту, культуру, охорону здоров'я тощо. З 2014 року ЄС вже надав Україні понад 17 млрд євро у вигляді грантів та позик, спрямованих на підтримку реформ. Після отримання статусу кандидата на членство в ЄС можна очікувати збільшення обсягів таких надходжень [61].

Наразі Україна покращує своє фінансове середовище, за допомогою реформ та удосконалює законодавчу базу, що регулює цінні папери та фондовий ринок до європейських стандартів.

Згідно з підсумками саміту ЄС органи влади України мають виконати додаткові зобов'язання, такі як:

- «виконання взятих Україною зобов'язань для отримання режиму єдиного внутрішнього ринку ЄС, зокрема наближення українського законодавства у сфері фінансових послуг до права ЄС та продовження лібералізації руху капіталу;

- розширення взаємодії з європейськими інституціями, зокрема Єврокомісією, Європейським центральним банком, Європейським органом банківського нагляду (ЕВА), Європейським органом зі страхування та пенсійного забезпечення (ЕІОРА), центробанками й наглядовими органами держав – членів ЄС;
- сприяння надходженню нового виняткового пакета макрофінансової допомоги ЄС у розмірі 9 млрд євро на підтримку макроекономічної стабільності та іншої допомоги ЄС;
- для забезпечення більш тісної інтеграції українського та європейського фінансових ринків та відкриття доступу для їх учасників до додаткових інструментів здійснення міжнародних платежів вжиття разом із зацікавленими державними органами заходів із метою приєднання України до Єдиної зони платежів у євро (Single Euro Payments Area, SEPA);
- ефективна комунікація щодо ролі Національного банку в євроінтеграційному процесі з метою посилення рівня підтримки членства України в ЄС і всередині країни;
- участь у перегляді переліку пріоритетних євроінтеграційних законопроектів;
- посилення крос-секторальної взаємодії з Урядом України для визначення заходів, спрямованих на відновлення української економіки після завершення війни, та подальша участь у їх реалізації;
- виконання умов ЄС, наведених у висновку за результатами розгляду заявки на членство України в ЄС» [62].

Отже, інвестиційні відносини України з ЄС є довготривалими і доволі успішними. Отримання статусу кандидата до ЄС відкриває перед Україною велику кількість інвестиційних можливостей. Також, Україна зможе користуватися фінансовими інструментами ЄС. А за допомогою фінансової дипломатії і фінансових інструментів економіка України краще інтегрує в ринок ЄС та залучить нові інвестиції.

Україна має довготривалі боргові відносини з Європейським Союзом. Фінансові організації ЄС надають позики, інвестують в проекти розвитку України,

надають технічну допомогу та співпрацюють з суб'єктами фінансової дипломатії України. Україна має боргові відносини з такими міжнародними фінансовими інституціями, як Європейський інвестиційний банк, Європейський банк реконструкції та розвитку.

Україна у 1992 році стала членом ЄБРР. Беруть участь в цій організації від України Міністр фінансів України та Голова Національного банку України. Фінансові ресурси від цієї організації йдуть на фінансування проєктів розвитку державних сфер та на економічну допомогу Україні.

У липні 2015 року Національний банк разом з іншими регуляторами фінансового сектору України – Міністерством фінансів України та Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку – підписав з ЄБРР Меморандум про взаєморозуміння стосовно співробітництва в розвитку місцевих ринків капіталу. Сторони підтвердили прагнення розвивати ринок капіталу в Україні за підтримки ЄБРР. На виконання цього Меморандуму Національний банк та ЄБРР реалізують низку проєктів технічної допомоги. У травні 2020 року Національний банк та ЄБРР підписали Договір про здійснення валютних операцій своп гривня/долар США в обсязі до 500 млн дол. США, який сприяє посиленню макрофінансової стабільності в Україні під час глобальної кризи, спричиненої пандемією коронавірусу, а також збільшенню підтримки реального сектору економіки [42].

У зв'язку зі збройним вторгненням російської федерації в Україну Рада директорів ЄБРР у березні 2022 року ухвалила рішення про початковий "пакет заходів для стійкості" у розмірі 2 млрд євро, що передбачає фінансування заходів для допомоги громадянам, компаніям і країнам, які зазнали впливу війни росії проти України. Кошти нового проєкту підтримки буде спрямовано на фінансування вже започаткованих або нових проєктів, а також для підтримки ліквідності таких підприємств, як Укрзалізниця, Укренерго, Нафтогаз та інших [42].

Початковий "пакет заходів для стійкості", який надається Україні у формі відстрочених кредитів, допомоги ліквідності, торгового фінансування, здійснюється для підтримки українських компаній.

В Україні "пакет заходів для стійкості" від ЄБРР зосереджена на:

- «Відстрочка платежів, списання заборгованості та реструктуризація.
- Торговельне фінансування, у тому числі для імпорту пального.
- Екстрене фінансування ліквідності у координації з партнерами.
- Екстрена підтримка реформ з метою надання українській владі допомоги у здійсненні невідкладних законодавчих і регуляторних заходів»[63]

Крім цього, Банк у рамках своєї Програми забезпечення стійкості та засобів існування надаватиме допомогу країнам, які зазнали безпосереднього впливу від потоку біженців з України, більшість з яких складають жінки, діти та люди похилого віку. Муніципальні органи у відповідних країнах стикаються з величезними викликами у зв'язку з цим припливом переміщених громадян [63].

На сьогодні ЄБРР про інвестувала 530 проєктів. Інвестиції від ЄБРР розподілили за такими секторами економіки, як інфраструктура, промисловість, торгівля, сільське господарство та фінансові заклади.

Рисунок 2.11 - Розподіл поточного фінансування ЄБРР за секторами економіки

Джерело: дані сформовано автором на основі [64]

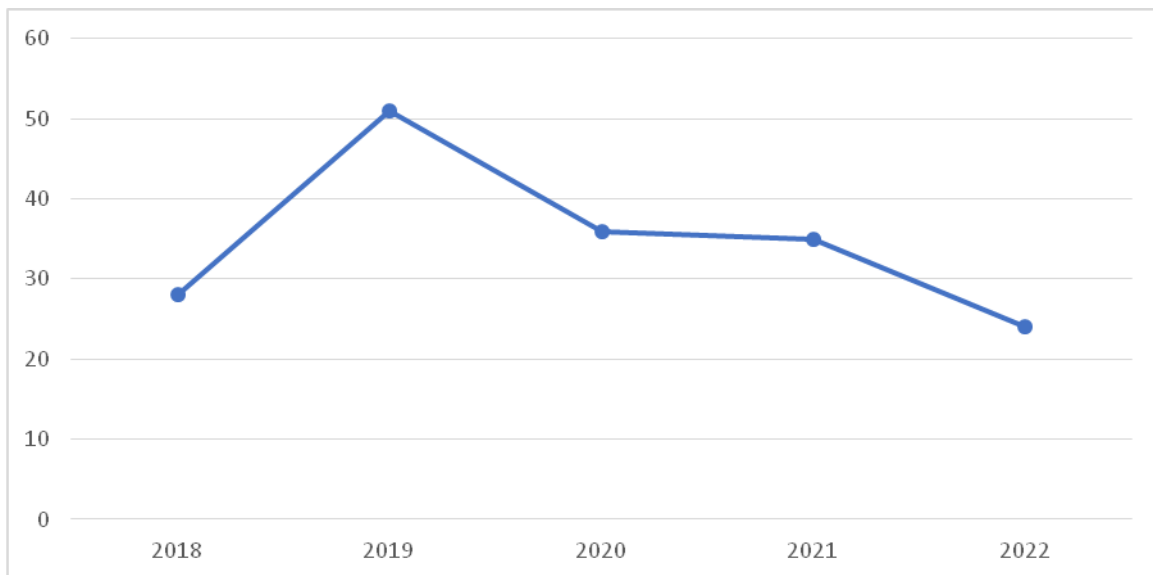

Рисунок 2.12 - кількість проєктів, профінансованих ЄБРР у 2018-2022 рр.

Джерело: дані сформовано автором на основі [64]

Проаналізуємо загальну кількість грошових ресурсів виділених на проєкти України від ЄБРР за 2018-2022 рр.

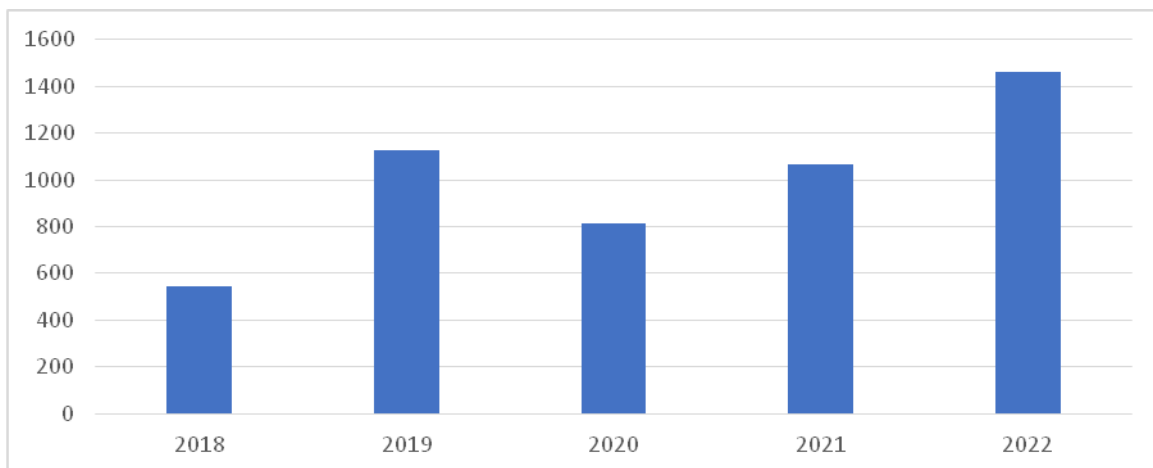

Рисунок 2.13 - Загальна вартість проєктів, профінансованих ЄБРР за 2018-2022рр., (млн. євро)

Джерело: дані сформовано автором на основі [64]

Проаналізувавши надходження інвестицій від ЄБРР можна дійти висновків, що найбільша загальна вартість інвестиційних проєктів від ЄБРР надійшла в 2022 році (в рік повномасштабного вторгнення)– 1460 млн. євро, а найменша у 2018 році – 543 млн.дол.

Отже, співпраця України з Європейським банком реконструкції та розвитку є дуже важлива для розвитку української економіки. Крім цього, ЄБРР є надійним

партнером України під час війни та допомагає громадянам і підприємствам України, які постраждали від війни.

Україна з 2007 року співпрацює з Європейським інвестиційним банком щодо залучення фінансових ресурсів для реалізації інвестиційних проєктів.

Станом на 01 квітня 2023 року загальний обсяг наданих ЄІБ фінансових ресурсів в Україні, як в державному, так і приватному секторі, складає більше 7,5 млрд євро. На сьогодні проєктний портфель ЄІБ у державному секторі складає 25 проєктів загальним обсягом 5,2 млрд євро. З них: на стадії реалізації - 23 проєктів загальним обсягом 4,81 млрд євро. В рамках реалізації цих проєктів станом на 01 квітня 2023 р. вибрано 2 587,12 млн євро, в т.ч., у 2020 році – 104,29 млн євро, у 2021 році – 163,84 млн євро, у 2022 році – 1 722,6 млн євро з яких 639 млн євро було спрямовано на фінансування загального фонду Державного бюджету України [65].

Наразі ЄІБ профінансував в 54 проєкти України. Інвестиції від ЄІБ надійшли в такі сфери України, як промисловість, сільське господарство, інфраструктуру та інші.

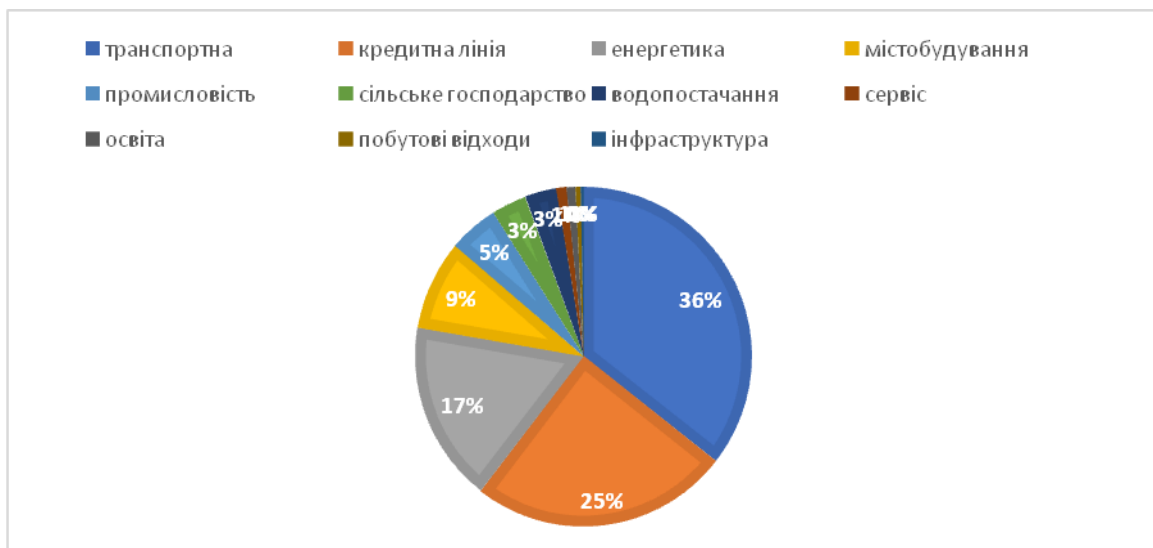

Рисунок 2.14 - Розподіл поточного фінансування ЄІБ за секторами економіки

Джерело: дані сформовано автором на основі [66]

Отже, Європейський інвестиційний банк інвестує велику кількість сфер економіки України. Наприклад: ЄІБ проінвестував будівництво доріг на 450 млн. євро в 2020 році. Крім цього, ЄІБ багато інвестує в розвиток українського бізнесу.

Також, Україна отримає позику від ЄС у вигляді макрофінансової підтримки. МФП надається країнам-партнерам, якщо виникають проблеми з платіжним балансом.

Європейський Союз за 5 років (2014-2019) надав Україні 15 мільярдів євро і має намір продовжувати фінансову підтримку по мірі реалізації реформ у країні [67].

Щоб отримати позику від ЄС суб'єкти фінансової дипломатії України, такі як Міністр фінансів України та Голова Національного банку підписують Кредитну угоду між Україною та Європейським Союзом і Меморандум про взаєморозуміння з ЄС.

16 січня 2023 року Україна підписала Кредитну угоду та Меморандум про взаєморозуміння з ЄС, щоб отримати фінансову допомогу у сумі 18 млрд євро.

Згідно з договорами, пільгові позикові кошти будуть надходити до державного бюджету України протягом 2023 року рівномірними частинами з урахуванням виконання Україною узгоджених сторонами умов. Залучені кошти макрофінансової допомоги будуть спрямовані на забезпечення першочергових соціальних видатків державного бюджету та сприятимуть збереженню фінансово-економічної стабільності в Україні [68].

Отже, Україна з ЄС має довготривалі кредитні відносини, які спрямовані на економічний розвиток України. Найчастіше Україна бере позику у європейських фінансових організаціях для інвестиційних проєктів. Навіть під час війни в Україні ЄС надає позику та підтримує фінансово Україну в такій складній ситуації.

Податкові відносини України з ЄС є найбільш вигідними для України. Особливо після підписання 2014 році угоди про вільну торгівлю. Угода передбачає створення Митного Союзу та поглиблення економічних взаємин між Україною та ЄС.

З 1 січня 2016 року набула чинності «Угода про поглиблену і всеосяжну зону вільної торгівлі між Україною та ЄС» [69]. Угода передбачає зниження тарифів на український експорт з 7,6% до 0,5% та звільняє Україну від 97% тарифів.

1 вересня 2017 року Угода про асоціацію між Україною та ЄС набрала чинності в повному обсязі. Протягом періоду з 1 жовтня 2017 року до 30 вересня 2020 року діяли надані ЄС Україні додаткові торговельні преференції на низку українських аграрних товарів. З 1 січня 2018 року до 31 грудня 2020 року діяли також додаткові торговельні преференції на пшеницю, кукурудзу та ячмінь [69].

Відповідно до Угоди про асоціацію, для співробітництва з торговельно-економічних питань було утворено спеціалізований двосторонній орган – Комітет асоціації Україна-ЄС у торговельному складі [69].

Працюють 4 підкомітети у межах цього органу:

- «Підкомітет з питань торгівлі та сталого розвитку
- Підкомітет з управління санітарними та фітосанітарними заходами
- Підкомітет з питань митного співробітництва
- Підкомітет з питань географічних зазначень» [69].

Розглянемо як змінився імпорт та експорт товарів та послуг після укладання угоди про вільну торгівлю між Україною та ЄС.

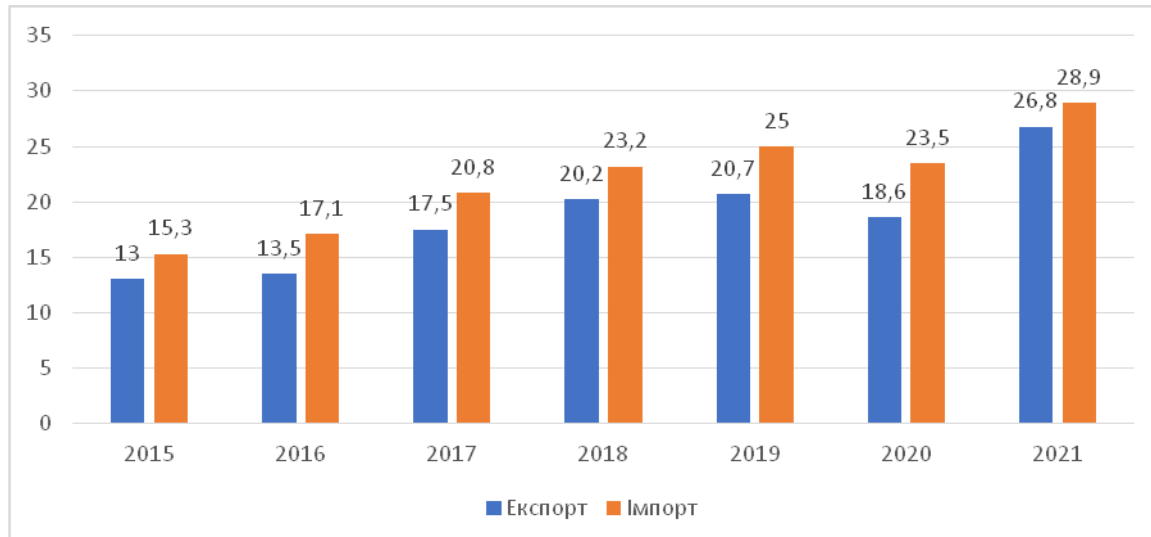

Рисунок 2.15 – торгівля між Україною та ЄС за 2015 - 2021 рр., (млрд, дол США)

Джерело: [70]

З 2015 року експорт та імпорт товарів та послуг зростає. Лише в кризовому для світу 2020 році експорт та імпорт зменшився. У 2021 році експорт товарів та послуг збільшився аж до 26,8 млрд дол., а імпорт становив 28,9 млрд дол.

За даними Держстату у 2021 році питома вага торгівлі товарами та послугами з ЄС склала 39,0% від загального обсягу торгівлі України, а у 2020 році питома вага склала – 38,8% [71].

Отже, «Угода про поглиблену і всеосяжну зону вільної торгівлі між Україною та ЄС»[69] допомогла збільшити український експорт та імпорту товарів в ЄС та зменшила кількість митних тарифів.

Також, 5 вересня 2022 року Україна з Європейським Союзом підписала Угоду про участь України в галузі оподаткування «Fiscalis». Програма ЄС «Fiscalis» займається підтримкою податкових органів та покращенням податкової сфери.

Підписання цієї Угоди посилює співпрацю Державної податкової служби України з податковими адміністраціями країн-членів ЄС, у тому числі в частині обміну податковою інформацією, підтримки розроблення заходів податкової політики та імплементації законодавства ЄС з питань оподаткування, боротьби з ухиленням від сплати податків та вдосконалення процесів податкового адміністрування, а також використання сучасних європейських ІТ-систем у галузі оподаткування [72].

Наразі Україна займається удосконаленням податкового законодавства до європейських стандартів. Україна вже здійснила певні податкові реформи щодо уникнення подвійного оподаткування і подолання ухилення від сплати податків.

Проте, Україна має здійснити певні кроки в податковій сфері, щоб вступити в ЄС. Зокрема, Державна податкова служба України має встановити зв'язок:

- «Спеціальної захищеної мережі CCN/CSI - спільної ІТ-платформи для здійснення обміну податковою інформацією компетентними органами ЄС;
- ІТ-систем для автоматичного збору та обміну податковою інформацією: даними з державних реєстрів про заробітну плату та доходи резидентів інших країн-членів, дані фінансових установ про рахунки, даними платіжних компаній про операції, інформацією з електронних платформ про доходи продавців тощо;

- VIES (Системи обміну інформацією про ПДВ) для підтвердження ідентифікаційних номерів платників ПДВ економічних операторів, зареєстрованих у ЄС для транскордонних операцій;
- E-commerce та One-Stop Shop (OSS), що спрощує до 95% зобов'язань із ПДВ для транскордонних продавців онлайн, оскільки дозволяє їм реєструватися платником ПДВ в електронній формі в одній державі-члені;
- Відшкодування ПДВ;
- Системи моніторингу за переміщенням акцизних товарів контролю (EMCS) - це система контролю за переміщенням підакцизних товарів (алкоголю, тютюну та енергоносіїв). Понад 100 тис. економічних операторів сьогодні використовують систему, і вона є важливим інструмент для обміну інформацією та співпраці між державами-членами ЄС» [73].

Завершуючи вищесказане, можна дійти висновку, що Україна впевнено крокує до Європейського Союзу. За допомогою фінансової дипломатії Україна підписала велику кількість необхідних угод з Європейським Союзом та має довготривалі інвестиційні, боргові та податкові відносини з ЄС. Зараз фінансові дипломати та органи державної влади співпрацюють з ЄС у покращенні законодавства України до європейських стандартів.

2.3 Напрями просування економічних інтересів під час війни в Україні та формування національної моделі фінансової дипломатії

Нині в умовах війни роль дипломатів у просуванні економічних інтересів є ключова. Український бізнес зараз потребує підтримки та допомоги в глобальному та конкурентному світі. Це і стосується українських підприємств, які працюють закордоном. Також, Україна потребує велику кількість інвестицій для розвитку економіки та відновлення України після війни.

Основними напрямками економічних інтересів, якими зараз займаються дипломати є:

- залучення прямих іноземних інвестицій;
- підтримка українського бізнесу;
- просування продукції на нові ринки;
- полегшити експорт українських товарів;
- реструктуризація зовнішнього боргу.

Усіма цими напрямками займається фінансова дипломатія. За допомогою неї дипломати просувають економічні інтереси в світі та співпрацюють з міжнародними фінансовими організаціями. Розглянемо детальніше перспективи та розвиток цих напрямків і де українські дипломати досягли успіху.

Розпочнемо з зовнішньо боргових відносин. З початку повномасштабного вторгнення державний борг зріс а ВВП навпаки зменшилося. Порівнюючи загальний борг 2022 року з 2021 роком то він зріс на 34,3 %, а ВВП зменшилося на 11%. Як повідомляє міністерство фінансів на 31.12.2022 році державний борг містить 78,4% від ВВП. Загальна сума державного боргу в 2022 році становила 4071683,1 млн. грн., а у 2021 році 2671827,6 млн. грн.. Порівнюючи загальний борг 2021 року з 2020 роком то він зріс на 4,5%. У на 2020 році борг перевищив 2019 році на 21,7 %. Загальна сума державного боргу в 2020 році становила 2551935,6 млн. грн., а у 2019 році 1998275.4 млн. грн.. Порівнюючи загальний борг 2019 року з 2018 роком то він зменшився на 7,8 %.

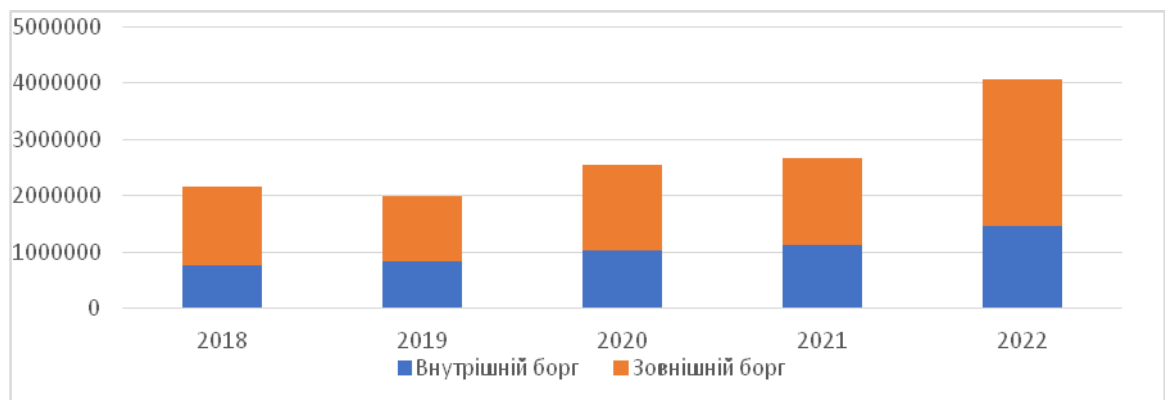

Рисунок 2.16 - Державний та гарантований борг України з 2018 по 2022 рр.,(млн. грн)

Джерело: дані сформовано автором на основі [74]

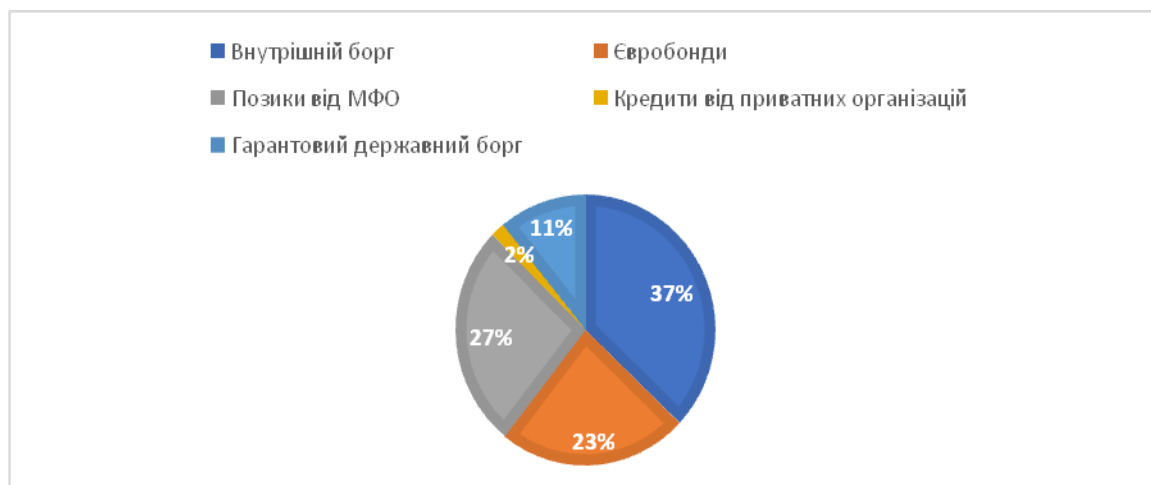

Рисунок 2.17 - Структура державного боргу за 2022 р., (%)

Джерело: дані сформовано автором на основі [75]

Розглянувши загальний державний борг розглянемо динаміку витрат на погашення та обслуговування боргу.

Таблиця 2.2 – Динаміка розмір витрат на погашення державного боргу та вартість погашення за 2018-2024 рр.

Платежі	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Всього платежів загального державного боргу (в екв. млрд. грн.)	351,21	466,58	511,86	591,71	606,56	614,51	619,15
% до номінального ВВП	9,9%	11,7%	12,2%	10,8%	11,7%	-	-
% до доходів державного бюджету	37,8%	46,8%	47,6%	45,6%	33,9%	-	-
Державний внутрішній борг (в екв. млрд. грн.)	240,75	335,84	316,62	443,35	519,83	486,00	253,61
Обслуговування (в екв. млрд. грн.)	73,77	74,05	76,56	99,98	117,90	186,40	160,33
Погашення (в екв. млрд. грн.)	166,98	261,78	240,06	343,38	401,93	299,60	93,29
Державний зовнішній борг (в екв. млрд. грн.)	110,46	130,75	195,25	148,36	86,73	128,50	365,54
Обслуговування (в екв. млрд. грн.)	41,74	46,34	48,79	50,65	38,95	34,17	176,74
Погашення (в екв. млрд. грн.)	68,73	84,41	146,46	97,71	47,79	94,34	188,80

Джерело: розроблено автором на основі [76]

Проаналізувавши динаміку погашення державного боргу, то вона поступово збільшувалася. Найбільше Україна витратила коштів на погашення внутрішнього боргу Україна у 2022 році. Що стосується зовнішнього боргу то найбільше Україна витратила коштів на погашення у 2020 році. Обслуговування боргу також займає значну частину грошових вкладень. Найбільші витрати на обслуговування внутрішнього боргу були у 2022 році, а за зовнішнім боргом у 2021 році. Що стосується динаміки відношення загального державного боргу до ВВП та доходів державного бюджету, то вона є доволі не стабільна, та часто змінюється від збільшення до зменшення. Загалом, відношення загальних витрат на обслуговування та погашення боргу до доходів державного боргу з 2018 року до 2022 року, то у 2020 році воно було найбільше аж 47,6 %, а потім спостерігається поступове зменшення. Загалом, витрати на обслуговування та погашення державного боргу за 2018-2024 рр. з кожним роком збільшуються через збільшення боргового навантаження.

Збільшення державного боргу, особливо зовнішнього впливає на багато факторів, а саме падіння національної валюти, боргове навантаження на бюджет, зростання інфляції. Тому зараз дипломати працюють над реструктуризацією державного боргу. Вони проводять переговори з міжнародними кредиторами щодо відтермінування платежів, зменшення суми боргу.

Міжнародні партнери, готові допомогти Україні у важкий період для неї з реструктуризацією державного боргу.

Наприклад: 11 травня Конгрес США ухвалив законопроект про пошук варіантів негайного звільнення України від двосторонніх, багатосторонніх та комерційних боргів. Американські парламентарі фактично дають вказівку представникам США у міжнародних фінансових організаціях, зокрема МВФ та Світовому банку, використовувати вплив та авторитет Сполучених Штатів для просування ідеї призупинення виплат за міжнародними боргами України. Конгрес наказує своїм урядовцям допомогти забезпечити комплексне погашення українського боргу. У разі остаточного ухвалення законопроекту Сенатом штати стануть головним посередником між Україною та її кредиторами в питаннях не

лише погашення чи рефінансування старих боргів, а й залучення нового пільгового фінансування від МВФ та інших організацій [75].

Отже, державний борг України зріс, через військові дії та руйнування і потребує реструктуризації. За допомогою фінансової дипломатії органи влади вирішують це питання.

Зараз дипломати працюють над збільшенням прямих іноземних інвестицій, оскільки інвестиційний клімат в Україні є досить несприятливим, звичайно на це вплинула повномасштабна війна в Україні. Проте, міжнародні партнери допомагають Україні з інвестуванням.

Найбільше допомоги надійшло в Україну від США, країн східної Європи та Великобританії. Вони надають військову, гуманітарну та фінансову допомогу.

США — найбільший прихильник України з еквівалентом €7,6 млрд допомоги з початку вторгнення (дані на 27 березня). Усі країни ЄС у сукупності надали €2,9 млрд. Окрім того, €1,4 млрд — від інститутів ЄС та €2 млрд — від Євроінвестбанку. Велика Британія, Канада та Японія зобов'язалися надати допомогу на загальну суму €1 млрд [77].

Також, Велика Сімка та ЄБРР утворюють Українську інвестиційну платформу (DFI) в Токіо, щоб фінансово підтримати Україну. Українська інвестиційна платформа у майбутньому буде розширена для інших установ, які інвестують в Україну.

Українська інвестиційна платформа буде спрямована на зміцнення співробітництва та сприяння обміну інформацією та спільному фінансуванню між установами, що беруть участь, для допомоги у відбудові України з акцентом переважно на приватний сектор. Також буде розглянуто та враховано потреби сусідніх країн, які постраждали від війни. Платформа узгоджуватиметься з виявленими потребами в рамках Міжвідомчої координаційної платформи донорів G7 для України [78].

Крім, допомоги Україні у протистоянні росії, міжнародні партнери пообіцяли інвестувати у відновлення України після війни. Наразі Україна розробила План відновлення України.

План відновлення України закладає основи для майбутньої відбудови національної економіки та покликаний створити механізми само-підтримуючого економічного розвитку. Однак комплексний аналіз цього документу свідчить про наявність певних протиріч і хибних орієнтирів, які мають бути усунуті при доопрацюванні Плану.

Національний план відновлення, який український уряд представив на конференції в Лугано 4-5 липня 2022 року, загалом можна охарактеризувати як всеохопний і детальний документ, який відображає основні напрями відновлення зруйнованої після війни економіки, чітко розділяє кожний напрямок та комплекс ініціатив по ньому і містить супроводжувальні заходи, включно із законодавчими змінами [79].

Отож, інвестиційне середовище в Україні наразі досить несприятливе. Проте, дипломати працюють над тим, щоб покращити інвестиційний клімат зараз та після війни. Також, створення плану щодо відновлення України допоможе залучити нові інвестиції в Україну на відновити її економіку.

Що стосується напрямів допомоги українському бізнесу у експорті товарів за кордон та просування продукції на нові ринки, то в цих напрямках відіграють важливу роль міжнародні податкові відносини.

Під час війни Україна підписала угоду про вільну торгівлю з Туреччиною. Також, Україна планує підписати угоду про вільну торгівлю з Тунісом та Йорданією. Ці угоди допоможуть українському бізнесу просувати свою продукцію на нові ринки.

Що стосується Угоди про вільну торгівлю між Україною та Туреччиною то вона була укладена 3 лютого 2022 році у Києві та відкриває нові можливості для українського експорту.

В рамках Угоди, Україна зможе безмитно ввозити до Туреччини більше 10 тис. товарів, а ще на 1,3 тис. отримає тарифні квоти та зменшення мит. Збільшиться не лише експорт сировини, але й продукції з глибокою переробкою і більшою доданою вартістю. Буде знято проблему додаткових мит, які Туреччина час від часу запроваджувала протягом кількох останніх років. Це стосується усіх товарів, а не

лише категорій з нульовим митом. Українські експортери заощадають близько \$370 млн річних митних платежів. Обсяг експорту до Туреччини збільшиться орієнтовно на \$313 млн в рік. Одночасно в експортних галузях будуть створені нові робочі місця [80].

Крім, торгівельної угоди з Туреччиною дипломати співпрацюють з ЄС щодо Угоди про «промисловий безвіз».

Впровадження «промислового безвізу» полегшить доступ частини української продукції на європейські та ринки і поліпшить конкурентні позиції України на ринках інших країн. Крім того, підписання угоди відіграє важливу іміджеву роль, адже для Євросоюзу «промисловий безвіз» діє всього з декількома країнами – США, Канадою, Ізраїлем, Австралією, Японією, Новою Зеландією та Швейцарією [81].

Наразі дипломати працюють над переговорним процесом та покращення українського законодавства до європейських стандартів.

Отже, податкові відносини України з іншими країнами доволі успішні. Українські дипломати продовжують підписувати міжнародні угоди про вільну торгівлю з іншими країнами.

Під час війни фінансова дипломатія почала діяти з новою силою закликаючи світ допомагати Україні у військовому протистоянні росії. З 2014 року початку військових дій в Україні фінансова дипломатія зосереджена на фінансовій допомозі з міжнародних фінансових організацій та партнерів. За допомогою інструментів фінансової дипломатії, а саме фінансових санкцій, міжнародних угод, інвестиційних пільг Україна з партнерами протистоїть військовій агресії росії.

З моменту повномасштабного вторгнення росії в Україну міжнародні партнери та Україна запровадили низку санкцій проти рф. Україна впроваджує санкції разом з партнерами проти рф та її юридичних та фізичних осіб. З боку ЄС ведено вже 10 пакетів санкцій, США та Канада також запровадили повні блокуючі санкції проти фізичних та юридичних осіб росії та внесли додаткові обмеження на експорт товарів з рф, білорусі та ірану. Велика Британія також веде потужну санкційну політику проти рф, вона запровадила пакет міжнародно-скоординованих

санкцій і торгівельні заходи. Також, санкції проти РФ вели Японія, Австралія, Нова Зеландія та інші міжнародні партнери.

Санкційна політика міжнародних партнерів є рішучим важелем проти російської агресії. Наразі дипломати працюють над збільшенням кількості санкцій та над ізоляцією Росії в світі.

Національна модель фінансової дипломатії України працює над просуванням фінансових та економічних інтересів України та забезпеченням фінансової безпеки України. Фінансова дипломатія України також передбачає співпрацю з міжнародними фінансовими організаціями та партнерами у сприянні взаємних фінансових інтересів. Модель фінансової дипломатії України є багатостороння, оскільки займається кількома напрямками, такими, як інвестиційна, боргова та податкова.

Принципи з яких складається модель фінансової дипломатії України:

- сприяння бізнесу України через фінансову підтримку та сприятливу політику;
- заохочення прямих іноземних інвестицій;
- створення фінансових установ, які можуть фінансувати та підтримувати національні підприємства
- створення стабільного середовища для залучення іноземних інвестицій;
- використання фінансової дипломатії у підписанні міжнародних угод про вільну торгівлю
- сприяння економічній стабільності України.

Суб'єктами фінансової дипломатії в Україні є:

- Міністерство фінансів України;
- Міністерство закордонних справ України;
- Міністерство економічного розвитку і торгівлі України;
- Національний банк України;
- Рада експортерів та інвесторів при МЗС України. «Це консультативно-дорадчий орган при Міністерстві закордонних справ України, який

допомагає українському бізнесу виходити на зовнішні ринки та розвивати експортну діяльність»[82];

- Торгівельно-економічні місії України;
- Посольства України.

В Україні фінансова дипломатія регулюється Законом України «Про дипломатичну службу» та «постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство закордонних справ України»»[83].

Міністерство закордонних справ України виконує основні завдання які стосуються фінансової дипломатії:

- «вивчення та проведення аналізу політичної та економічної ситуації, що склалася у світі, зовнішньої та внутрішньої політики іноземних держав, діяльності міжнародних організацій;
- участь у формуванні, реалізації та моніторингу ефективності державної санкційної політики;
- координація державної санкційної політики із санкційною політикою ЄС, США, Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії , Канади, інших іноземних держав» [83].

Також, Міністерство закордонних справ України займається просуванням фінансово-економічних інтересів України та веде переговори з міжнародними фінансовими організаціями.

Крім цього, регулюванням міжнародних фінансових відносин займається Державна служба фінансового моніторингу України.

Держфінмоніторинг є органом, уповноваженим Україною на виконання функцій підрозділу фінансової розвідки (ПФР, Financial Intelligence Unit, FIU) та є національним центром для отримання та аналізу: повідомлень про підозрілі операції, іншої інформації, яка має відношення до відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення [84].

Окрім, санкційної політики та залучення міжнародної фінансової допомоги, через військову агресію росії, фінансова дипломатія в Україні займається зеленими

інвестиціями та впровадження законодавчої бази для віртуального фінансового сектору.

Зараз в світі існує тренд зелені фінанси. Україна також починає розвиватися в цьому напрямі. З 1 липня 2021 року зелені облігації набули юридичного права в Україні.

1 липня 2021 року, набуває чинності Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» у редакції Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів» №738-IX від 19.06.2020. Законом запроваджуються зелені облігації як окремий підвид цінних паперів та встановлюються правила для учасників відповідного ринку [85].

1 грудня 2022 року пройшов форум «Зелені фінанси для відбудови та сталого розвитку міст України» на якому обговорювалися питання, щодо залучення «зелених фінансів». Інструментом залучення інвестицій можуть бути «зелені» облігації.

"Випуск "зелених" облігацій відіграватиме значну роль (у відбудові міст - ред.), оскільки створює мультиплакійний ефект, покращує інвестиційну привабливість, діловий клімат, а також конкурентоспроможність наших міст", - сказав Шафаренко [86].

Він зазначив, що в Україні уже є успішні приклади випуску "зелених" облігацій, навівши приклад НЕК "Укренерго". Минулого року Укренерго випустило "зелених" облігацій на суму 825 млн доларів, а цьогоріч у листопаді, попри воєнний стан, здійснило першу виплату відсотків на 28,4 млн доларів за цими цінними паперами [86].

«Зелені фінанси» - це досить привабливий спосіб залучення інвестицій від міжнародних партнерів. На мою думку, дипломатам та державним органам за допомогою фінансової дипломатії потрібно створити Фондову біржу, яка буде займатися «зеленими фінансами» в Україні, щоб залучити більшу кількість інвестицій та покращити екологію країни. Також, на прикладі Великої Британії (який був наведений в 1 розділі) Україна може застосовувати інші інструменти

зеленого фінансування, окрім "зелених" облігацій, а саме «зелений пайовий фонд» та «Зелений» лізинг.

Загалом «зелені фінанси» почали розвиватися в Україні. Проте, Україні потрібно утворити орган влади, який буде займатися регулюванням інвестицій.

Насьогодні віртуальний фінансовий сектор різко розвивається в світі. Тому, не вистачає міжнародного регулювання та підписання договорів, щодо міжнародної співпраці в цій сфері. В Україні нещодавно було підписано законодавство щодо віртуальних активів.

15 березня 2022 року Президент України підписав Закон України «Про віртуальні активи» (далі – «Закон»). Нагадаємо, що Закон був прийнятий Верховною Радою України ще 8 вересня 2021 року, однак Президент України наклав на нього вето. Таке рішення було мотивоване недоцільністю створення нового органу, що здійснюватиме регулювання обігу віртуальних активів, та пропозицією віднести відповідні питання до компетенції Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [87].

За допомогою фінансової дипломатії у 2021 році був підписаний меморандум про розробку віртуальних активів в Україні, між «Міністерство цифрової трансформації України і Stellar Development Foundation (SDF)» [88].

Відповідно до прес-релізу SDF, оприлюдненого PRNewswire у понеділок, у рамках меморандуму міністерство і SDF працюватимуть над розвитком сучасної інфраструктури ринку віртуальних активів і підвищенням статусу України як інноваційної цифрової країни на фінансовому ринку Східної Європи [88].

Серед основних напрямів партнерства називають: співпрацю з розвитку ринку віртуальних активів в Україні; супровід проектів, пов'язаних із віртуальними активами; впровадження і регулювання обігу стейблкоїнів в Україні; сприяння розвитку цифрової валюти Центрального банку в Україні [88].

Отже, фінансова дипломатія допомагає співпрацювати Україні в віртуальному фінансовому секторі на міжнародному рівні. Також, за допомогою фінансової дипломатії Україна може співпрацювати з іншими державами, щодо кібербезпеки у цьому секторі.

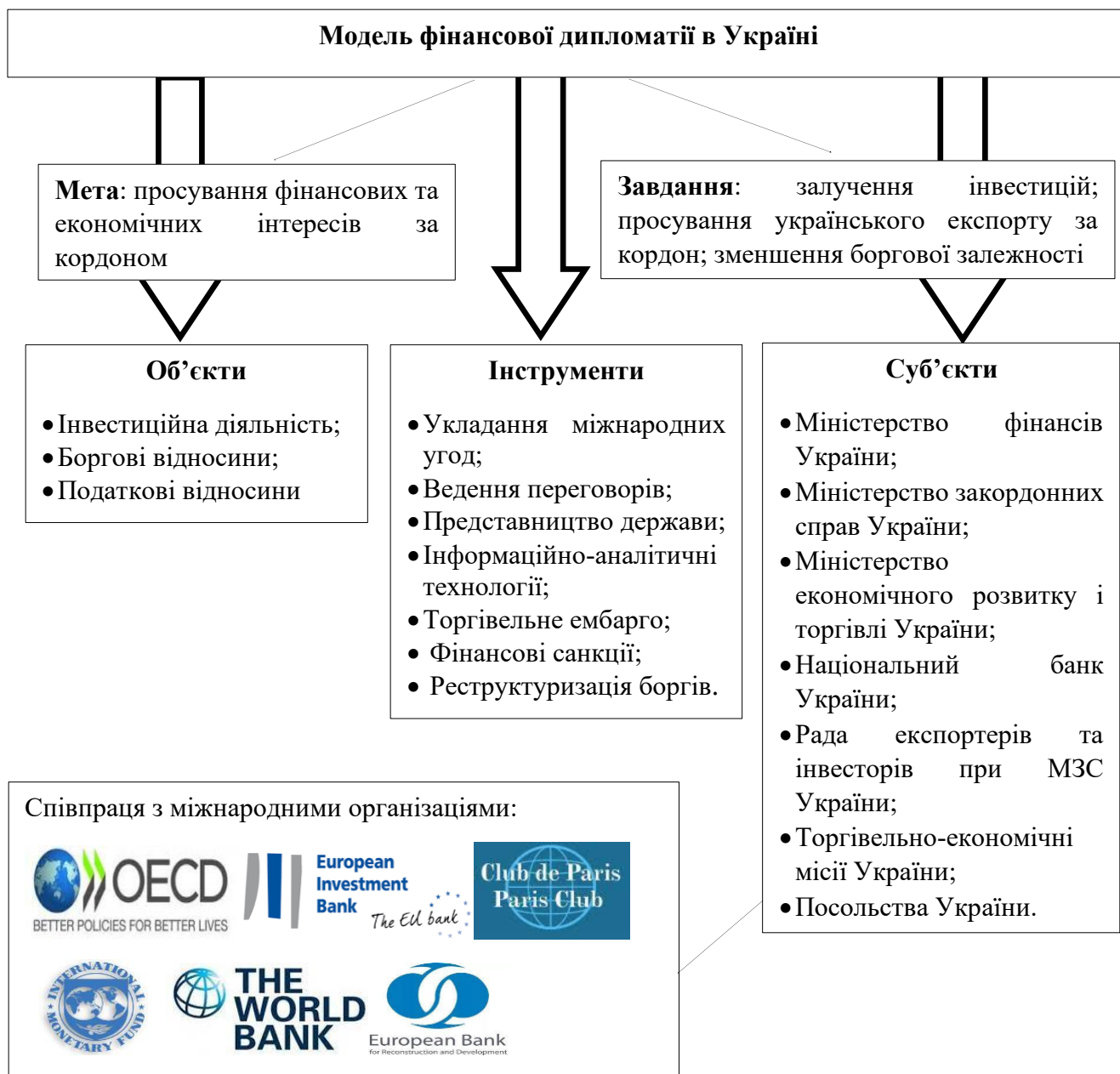

Рисунок 2.18 – Модель фінансової дипломатії в Україні

Джерело: розроблено автором на основі [2]

Загалом, формування національної моделі фінансової дипломатії України займається інвестиційною, борговою та податковою політикою та просуває економічні інтереси України. Наразі вона займається «зеленими фінансами», віртуальним фінансовим сектором та працює щодо прискорення перемоги України над росією. Крім цього, фінансова дипломатія займає вагоме місце у дипломатичних відносинах України. Проте, Україна потребує поліпшення та впровадження стратегій фінансової дипломатії. Також, державним органам України потрібно розробити пріоритети та цінності фінансової дипломатії.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного дослідження ролі фінансової дипломатії в просуванні міжнародних економічних інтересів України було зроблено наступні висновки.

1. В ході дослідження було з'ясовано, що «фінансова дипломатія» - це багатопрофільний вид економічної дипломатії, який реалізовує зовнішню фінансову та зовнішньоекономічну політику держави за кордоном. Також, фінансова дипломатія є важливим видом економічної дипломатії, який вирішує глобальні фінансові проблеми та завдання. Крім цього, об'єкти фінансової дипломатії, а саме інвестиційні, боргові та податкові відносини є важливою частиною міжнародної політики. За допомогою функцій фінансової дипломатії учасники здійснюють поставлені завдання у міжнародній фінансовій системі. Загалом, фінансова дипломатія займає вагому роль в дипломатії та вирішує глобальні фінансові завдання та сприяє економічному зростанню.

2. Принципи фінансової дипломатії визначають певну концепцію фінансової системи та формують критерії за якими працюють суб'єкти на міжнародних фінансових майданчиках. Також, фінансова дипломатія означає використання певних методів та фінансових інструментів для досягнення мети зовнішньої фінансової політики. Це можуть бути міжнародні торгівельні угоди, позиковий транш чи санкції проти країн, що порушили міжнародні норми. За допомогою інструментів країни досягають національних цілей та просувають економічні інтереси.

3. Тенденціями фінансової дипломатії є залучення та сприяння зеленим інвестиціям, врегулювання глобальних криз, співпраця між країнами проти країн агресорів, співпраця учасників у фінансовому віртуальному світі. Також, фінансова дипломатія зараз займається законодавчою базою для існування та співпраці на віртуальному фінансовому ринку.

4. За допомогою фінансової дипломатії країни можуть просувати свої економічні інтереси, а саме залучати інвестиції в країну, надавати фінансову допомогу, підписувати торгівельні угоди чи укласти угоди про усунення подвійного

оподаткування. Що стосується України, то вона просуває свої економічні інтереси на різних міжнародних фінансових майданчиках. За допомогою фінансової дипломатії Україна залучає прямі іноземні інвестиції та допомагає бізнесу. Також, Україна продуктивно співпрацює з міжнародними організаціями, щодо залучення кредитних ресурсів. Крім цього, Україна має певні успіхи в укладенні торгівельних угод, договорів про сприяння та захист інвестицій та угод про усунення подвійного оподаткування.

5. Фінансова дипломатія відіграє вагомую роль у процесі інтеграції України до ЄС. Європейський Союз вимагає певні економічні зобов'язання від України, і фінансова дипломатія допомагає Україні досягти європейських стандартів. Зокрема, фінансова дипломатія зосереджена на вирішенні ключових питань, а саме створення привабливого середовища для інвестиції, управління борговим навантаженням та здійснення реформ у податковій сфері. Однією з ключових функцій фінансової дипломатії під час вступу України до ЄС є зміцнення економічних відносин між Україною та ЄС. Також, фінансова дипломатія допомагає Україні вступити на європейський фінансовий ринок та співпрацювати з державами-членами Європейського Союзу.

6. Фінансова дипломатія допомагає просувати економічні інтереси навіть під час війни в Україні. За допомогою фінансової дипломатії Україна отримала фінансову допомогу від міжнародних партнерів, підписала торгівельні угоди, щоб полегшити експорт товарів та отримала кредитні надходження. Зараз дипломати працюють над залученням інвестицій для захисту від російської агресії та відновлення України після війни. Також, зараз фінансову дипломатію застосовують для реструктуризації боргів. Загалом, фінансова дипломатія зараз відіграє значну роль у здобутті перемоги України у війні.

Фінансова дипломатія в Україні поступово розвивається. Зокрема, в Україні існує значна кількість суб'єктів фінансової дипломатії, які виконують важливі функції та просувають економічні інтереси за кордоном. Проте, Україні потрібно сформулювати певні стратегії та цілі фінансової дипломатії для ефективнішої співпраці

дипломатів на міжнародному фінансовому ринку та створити відповідний механізм фінансової дипломатії, який буде відповідати міжнародним стандартам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Bayne N., Financial Diplomacy and the Credit Crunch: The Rise of Central Banks. *Journal of International Affairs*. 2008. vol. 62. 16 p.
2. Кравчук Н., Луцишин О. Фінансова дипломатія у міждисциплінарному дискурсі. *Міжнародні фінанси*. 2021. С. 129-145.
3. Joudar F., Dinar B. Toward Understanding Financial Diplomacy: The Case of Morocco. *International Journal of Accounting, Finance, Auditing, Management and Economics*. 2022. vol. 7. P. 110-123
4. Шаров О. Економічна дипломатія: основи, проблеми та перспективи : монографія. Київ : НІСД, 2019. 560 с.
5. Smart C. The Future of the Dollar – and Its Role in Financial Diplomacy. Carnegie Endowment for International Peace. 2018.
6. Lee D., Hocking B., Economic Diplomacy. International Studies Association and Oxford University Press. 2018. URL:
<https://oxfordre.com/internationalstudies/display/10.1093/acrefore/9780190846626.001.0001/acrefore-9780190846626-e-384>. (assed: 28.03.2023).
7. Maaike Okano-Heijmans. Conceptualizing Economic Diplomacy: The Crossroads of International Relations, Economics, IPE and Diplomatic Studies. Martinus Nijhoff Publishers. The Hague *Journal of Diplomacy* 6. 2011. С. 7-36.
8. Дахно І.І. Міжнародна економіка: навч. посіб.— 2-ге вид., випр. і допов. — К.: МАУП, 2006. 248 с.
9. Міжнародні фінанси: підручник. Мозговий О. М., Оболенська Т. Є., Мусієць Т. В. Міжнародні фінанси: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2005. 557 с.
10. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія) : навч. посібник. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К.: КНЕУ, 2002. 240 с.
11. European Bank for Reconstruction and Development (EBRD). URL:
<https://www.unepfi.org/member/european-bank-for-reconstruction-and-development-ebrd/>. (assed: 28.03.2023).

12. Антонов В. А. Міжнародні валютно-кредитні та фінансові відносини. підручник і практикум: підручник для бакалаврів. 2014. 548 с.
13. Орлова Н. С., Максимова Т. В. Формування інвестиційної політики країни в умовах сталого розвитку. Інвестиції: практика та досвід. 2014. № 24. С. 166–170.
14. Жмурко Н., Курило І. Особливості та принципи реалізації боргової політики держави. URL: <http://libfor.com/index.php?newsid=3178>. (дата звернення: 29.03.2023)
15. Гомон М.В. Податкова політика держави та принципи її формування. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. № 11. С.673-676
16. Фліссак К. Економічна дипломатія у системі забезпечення національних інтересів України : монографія. Тернопіль : Новий колір, 2016. 812 с.
17. Керівництво Національного банку взяло участь у Щорічному засіданні регіональних груп держав-членів МВФ та Світового банку, до складу яких входить Україна. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/kerivnitstvo-natsionalnogo-banku-vzyalo-uchast-u-schorichnomu-zasidanni-regionalnih-grup-derjav-chleniv-mvf-ta-svitovogo-banku-do-skladu-yakih-vhodit-ukrayina>. (дата звернення: 05.04.2023).
18. Бородкін О., Ємець Р. Міжнародні санкції: що потрібно знати бізнесу? 2022. URL: <https://vkr.ua/stop-russia/mizhнародni-sanktsiyi-shcho-potribno-znati-biznesu>. (дата звернення: 05.04.2023).
19. Effectiveness. URL: <https://unsanctionsapp.com/facts/effectiveness>. (assed: 05.04.2023).
20. Liberto D. Embargo: Definition, Examples, and Effects. 2022. URL: <https://www.investopedia.com/terms/e/embargo.asp>. (assed: 30.03.2023).
21. Кіндсфатер О. Як припинити блокування морських портів України. 2022. URL: <https://armyinform.com.ua/2022/05/17/yak-prypynyty-blokuvannya-morskyh-portiv-ukrayiny/>. (дата звернення: 01.04.2023).
22. Блокада українських морських портів впливає не лише на економіку нашої держави, а й загрожує всьому світу, - зазначають у Комітеті з

питань аграрної та земельної політики. 2022.

URL:<https://www.rada.gov.ua/news/razom/224458.html>. (дата звернення: 01.04.2023).

23. Responsible business conduct and economic diplomacy tools. OECD. 2017.

URL: <https://mneguidelines.oecd.org/Responsible-business-conduct-and-economic-diplomacy-tools.pdf>. (assed: 30.03.2023).

24. Зелені фінанси – поява нових «зелених» продуктів для фінансування декарбонізації. 2020. URL: <https://kpmg.com/ua/uk/home/media/press-releases/2020/02/zeleni-finansy.html>. (дата звернення: 01.04.2023).

- 25.Cripps J., Johnson M. UK: Updated Green Finance Strategy 2023.

URL:<https://www.jdsupra.com/legalnews/uk-updated-green-finance-strategy-2023-7886048/>. (assed: 01.04.2023).

- ## 26.Chen J. Financial Innovation: Definition, Role, Categories, and Examples.

2021. URL: <https://www.investopedia.com/terms/f/financial-innovation.asp>.(assed: 01.04.2023).

27. Frankenfield J. Digital Currency Types, Characteristics, Pros & Cons, Future Uses. 2023.

URL:<https://www.investopedia.com/terms/d/digital-currency.asp>(assed: 01.04.2023).

- 28.Rosenzweig P. Blockchain Standards. 2017.

URL:<https://www.lawfareblog.com/blockchain-standards>. (assed: 01.04.2023).

29. Rebucci A. SWIFT Sanction on Russia: How It Works and Likely Impacts.

2022. URL: <https://econofact.org/swift-sanction-on-russia-how-it-works-and-likely-impacts>. (assed: 01.04.2023).

30. Як війна РФ проти України впливатиме на ЄС у 2023 році. URL:

<https://www.dw.com/uk/ak-vijna-rf-proti-ukraini-vplivatime-na-es-u-2023-roci/a-64489994>. (assed: 01.04.2023).

- ### 31. Всесвітній економічний форум.

URL:https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D1%81%D0%B5%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D0%B9_%D0%B5%D0%BA%

- D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D1%84%D0%BE%D1%80%D1%83%D0%BC. (assed: 01.04.2023).
32. Всесвітній Економічний Форум у Давосі 2023: підсумки. URL: <https://www.savedniopro.org/vsesvitnij-ekonomichnij-forum-u-davosi-2023-pidsumki/>. (assed: 01.04.2023).
33. С. І. Мельник, І. М. Горбан, М. Ю. Цуп. Сутність і класифікація національних економічних інтересів. науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія економічна. 2014. Вип. 1. С. 57-66
34. Левчук О.В. Актуальні питання реформації національних економічних інтересів України в умовах глобалізації. Економіка і суспільство. 2016. Вип. 2. С. 61-67.
35. Угода між Урядом України та Урядом Сполученого Королівства Великобританії і Північної Ірландії про сприяння і взаємний захист інвестицій. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/826_018#Text. (дата звернення: 10.04.2023)
36. Чернадчук В.Д., Сухонос В.В., Чернадчук Т.О. Основи інвестиційного права України: Навчальний посібник / За заг. ред. В.Д. Чернадчука. - 2-ге вид., перероб. і доп. - Суми: ВТД «Університетська книга»; К.: Видавничий дім «Княгиня Ольга», 2005. 384 с.
37. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) в Україну. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/>. (дата звернення: 10.04.2023).
38. НБУ оновив рейтинг інвесторів: які країни вклали в Україну найбільше. URL: <https://www.rbc.ua/ukr/news/nbu-obnovil-reyting-investorov-kakie-strany-1626351742.html>. (дата звернення: 10.04.2023)
39. Інформаційно-аналітичні матеріали щодо інвестиційного клімату в Україні. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Print?lang=uk-UA&id=93e0fdd8-41bc-4737-a700-75d32c29d885>. (дата звернення: 10.04.2023).

40. Індекс інвестиційної привабливості України показав найнижче значення з 2013 року. URL: <https://eba.com.ua/indeks-investytsijnoyi-pryvablyvosti-ukrayiny-pokazav-najnyzhche-znachennya-z-2013-roku/>. (дата звернення: 10.04.2023).
41. National Investment Council of Ukraine. URL: <http://www.nicouncil.org.ua/uk/>. (дата звернення: 12.04.2023).
42. Співпраця з міжнародними фінансовими організаціями. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/international/financial-institutions#section-1>. (дата звернення: 12.04.2023).
43. Відносини МВФ — Україна. URL: https://uk.m.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%81%D0%B8%D0%BD%D0%B8_%D0%9C%D0%92%D0%A4_%E2%80%94%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0. (дата звернення: 12.04.2023).
44. Співробітництво України з міжнародними фінансовими інституціями. URL: <https://mfa.gov.ua/mizhnarodni-vidnosini/spivrobitnictvo-ukrayini-z-mizhnarodnimi-finansovimi-instituciyami>. (дата звернення: 12.04.2023).
45. Не лише Україну: кого фінансує група Світового банку. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/12/19/infografika/finansy/ne-lyshe-ukrayinu-ko-ho-finansuye-hrupa-svitovoho-banku>. (дата звернення: 12.04.2023).
46. Зовнішній державний борг України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/foreign/2021/>. (дата звернення: 13.04.2023).
47. Міжнародні партнери України у G7 і члени Паризького клубу кредиторів оголошують про відстрочення платежів з обслуговування боргу для України. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/international_partners_of_ukraine_in_the_g7_and_paris_club_announce_suspension_of_debt_service_payments_for_ukraine-3532. (дата звернення: 13.04.2023).

48. Який валовий зовнішній борг накопичила Україна та інші держави. URL:
<https://www.slovoidilo.ua/2021/04/07/infografika/ekonomika/yakyj-valovyy-zovnishnij-borh-nakopychyla-ukrayina-ta-inshi-derzhavy>. (дата звернення: 13.04.2023).
49. Управління підтримки експортерів при МЗС України. URL:
<https://mfa.gov.ua/pro-ministerstvo/struktura/rada-eksporteriv-ta-investoriv-pri-mzs-ukrayini>. (дата звернення: 13.04.2023).
50. Двосторонні відносини. URL:
<https://bank.gov.ua/ua/about/international/bilateral-relation>. (дата звернення: 13.04.2023).
51. Відділи з економічних питань у складі ЗДУ. URL:
<https://nato.mfa.gov.ua/pro-ukrayinu/ekonomichne-spivrobitnictvo/viddili-z-ekonomichnih-pitan-u-skladi-zdu>. (дата звернення: 13.04.2023).
52. Міжнародні договори України про уникнення подвійного оподаткування. URL: https://mof.gov.ua/uk/international_agreements_of_ukraine_on_avoidance_double_taxation-543. (дата звернення: 14.04.2023).
53. Що таке подвійне оподаткування та як його уникнути? URL:
<https://business.diia.gov.ua/cases/opodatкування/so-take-podvijne-opodatкування-ta-ak-jogo-uniknuti>. (дата звернення: 14.04.2023).
54. Угода про вільну торгівлю між Україною та Канадою. URL:
<https://canada.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/94-torgovelyno-jekonomichne-spivrobitnictvo-mizh-ukrajinoju-ta-kanadoju/ugoda-pro-vilnu-torgivlyu-mizh-ukrayinoju-ta-kanadoju>. (дата звернення: 14.04.2023).
55. Canada–Ukraine free trade agreement to be expanded in near future. URL:
<https://www.bilaterals.org/?canada-ukraine-free-trade>. (дата звернення: 14.04.2023).
56. На шляху до ЄС: як українській економіці швидше інтегруватись з європейською. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/na-shlyahu-do-yes-yak-ukrajinskiy-ekonomici-shvidshe-integruvatis-z-yevropeyskoyu-12138699.html>. (assed: 17.04.2023).

57. Інвестиційні відносини України та Європейського Союзу. URL:
https://gazeta.ua/articles/economics/_investicijni-vidnosini-ukrayini-ta-evropejskogo-soyuzu/1113160. (дата звернення: 17.04.2023).
58. Overview - Instrument for Pre-accession Assistance. An official website of the European Union. URL: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/overview-instrument-pre-accession-assistance_en. (assed: 19.04.2023).
59. Шнирков О.І. Економічні механізми для кандидатів на вступ до ЄС. 2022.
60. Україна отримала статус кандидата на членство в ЄС. 2022. URL:
<https://www.kmu.gov.ua/news/ukrayina-otrimala-status-kandidata-na-chlenstvo-v-yes>. (дата звернення: 19.04.2023).
61. Фахурдінова М., Фінансування та поштовх до реформ: що дасть Україні статус кандидата на членство в ЄС. Українська правда. 2022. URL:
<https://www.eurointegration.com.ua/articles/2022/05/11/7139235/>. (дата звернення: 19.04.2023).
62. Статус України як кандидата на членство в ЄС наближає інтеграцію НБУ в європейську спільноту центробанків. 2022. URL:
<https://bank.gov.ua/ua/news/all/status-ukrayini-yak-kandidata-na-chlenstvo-v-yes-nablihaye-integratsiyu-nbu-v-yevropeysku-spilnotu-tsentrobankiv>. (дата звернення: 19.04.2023).
63. Porter R. EBRD unveils €2 billion resilience package in response to the war on Ukraine. 2022. URL: <https://www.ebrd.com/news/2022/ebrd-unveils-2-billion-resilience-package-in-response-to-the-war-on-ukraine-.html>. (assed: 19.04.2023).
64. EBRD projects in Ukraine. URL: <https://www.ebrd.com/where-we-are/ukraine/data.html>. (assed: 19.04.2023).
65. Європейський інвестиційний банк. URL: <https://mof.gov.ua/uk/eib>. (дата звернення: 19.04.2023).
66. Ukraine and the EIB. URL: <https://www.eib.org/en/projects/regions/eastern-neighbours/ukraine/index.htm>. (assed: 19.04.2023).
67. Макрофінансова підтримка України Європейським Союзом. URL:
https://uk.m.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%BE%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%BA%D0%B0_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8_%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%

- B5%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%BC_%D0%A1%D0%BE%D1%8E%D0%B7%D0%BE%D0%BC. (дата звернення:20.04.2023).
68. Україна та ЄС підписали Меморандум та Кредитну угоду щодо отримання макрофінансової допомоги обсягом 18 млрд євро. URL: https://www.mof.gov.ua/uk/news/ukraina_ta_ies_pidpisali_memorandum_ta_kreditnu_ugodu_shchodo_otrimannia_makrofinansovoi_dopomogi_obsiagom_18_mlrd_ievro-3799. (дата звернення:20.04.2023).
69. Зона вільної торгівлі між Україною та ЄС. URL: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/posolstvo/torgovelnno-ekonomichne-spivrobitnictvo-ukrayina-yes/zona-vilnoyi-torgivli-mizh-ukrayinoyu-ta-yes>. (дата звернення:20.04.2023).
70. ЄС скасує всі торговельні обмеження для України. Хто від цього може виграти? URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/05/2/686503/>. (дата звернення:21.04.2023).
71. Бюлетень стану торговельних відносин між Україною та ЄС у 2021 році. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&isSpecial=True&id=6b2412a2-219c-4aa9-b4ef-87f9690e520f&title=BiuletenPotochnogoStanuTorgovelnikhVidnosinMizhUkrainoiuTas>. (дата звернення:21.04.2023).
72. ДПС посилює партнерські відносини з податковими адміністраціями країн-членів ЄС. URL: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/612996.html>. (дата звернення:21.04.2023).
73. Податкові зміни, що необхідні Україні для вступу в ЄС. URL: https://biz.ligazakon.net/news/212565_podatkov-zmni-shcho-neobkhdn-ukrاندdlya-vstupu-v-s. (дата звернення:22.04.2023).
74. Державний борг України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/>. (дата звернення:22.04.2023).
75. Дефолт чи реструктуризація: що буде з українським держборгом та чого чекають від США.

- URL:<https://www.epravda.com.ua/publications/2022/05/18/687154/index.amp>.
(дата звернення:23.04.2023).
- 76.Боргові платежі та прогнози. URL: <https://mof.gov.ua/uk/borgovi-platezhi-ta-prognozi>. (дата звернення:23.04.2023).
- 77.Які країни світу найбільше допомагають Україні у боротьбі з агресором.
URL: <https://minfin.com.ua/ua/amp/2022/04/21/84085552/>. (дата звернення:23.04.2023).
- 78.У Токіо запущено Українську інвестиційну платформу під керівництвом ЄБРР. 2023. URL: <https://interfax.com.ua/news/investments/909659.html>.
(дата звернення:23.04.2023).
- 79.Богдан Т. План відновлення України: сильні та слабкі сторони. URL:
https://lb.ua/blog/tetiana_bohdan/526637_plan_vidnovlennya_ukraini_silni.html.
l. (дата звернення: 24.04.2023 р.).
- 80.Угода про вільну торгівлю з Туреччиною відкриває нові можливості для українського бізнесу. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/ugoda-pro-vilnu-torgivlyu-z-turechchinoyu-vidkrivaye-novi-mozhливosti-dlya-ukrayinskogo-biznesu>. (дата звернення: 24.04.2023 р.).
- 81.«Промисловий безвіз»: хронологія переговорів України і ЄС. URL:
<https://www.slovoidilo.ua/2021/06/16/infografika/ekonomika/promyslovyy-bezviz-xronolohiya-perehovoriv-ukrayiny-yes>. (дата звернення: 24.04.2023 р.).
- 82.Нова Рада експортерів та інвесторів: питання-відповіді.
URL:<https://mfa.gov.ua/news/nova-rada-eksporteriv-ta-investoriv-pitannya-vidpovidi>. (дата звернення: 25.04.2023 р.).
- 83.Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство закордонних справ України»: станом від 30 березня 2016 р./Верховна Рада України. 2016. №281.
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-2016-p#Text>.(дата звернення: 25.04.2023 р.).
- 84.ДЕРЖАВНА СЛУЖБА фінансового моніторингу України URL:
<https://fiu.gov.ua/>.(дата звернення: 25.04.2023 р.).

85. Зелені облігації набрали юридичної сили в Україні. 2021.

URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/zeleni-obligaciyi-nabrali-yuridichnoyi-sili-v-ukrayini>. (дата звернення: 24.04.2023 р.).

86. Зелені фінанси для відбудови та сталого розвитку міст України. 2022.

URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/3621769-zeleni-finansi-dla-vidbudovi-ta-stalogo-rozvitku-mist-ukraini.html>. (дата звернення: 24.04.2023 р.).

87. Закон України «Про віртуальні активи». 2022.

URL: <https://eba.com.ua/zakon-ukrayiny-pro-virtualni-aktyvy/>. (дата звернення: 24.04.2023 р.).

88. Мінцифри підписало меморандуми зі Stellar Development Foundation, UVCA і компанією Hacken для розвитку віртуальних активів в Україні. 2021. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/economic/714213.html>. (дата звернення: 24.04.2023 р.).

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

ОГЛЯД СПЕЦІАЛЬНОЇ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Bayne N., Financial Diplomacy and the Credit Crunch: The Rise of Central Banks, 2008.

The author of the article describes the first financial crisis in the 21st century, which occurred in 2008 due to the non-regulation of mortgage loans by the US government. In addition, the article talks about the impact of the financial crisis in 2008 on other states and their actions during this crisis. The author also talks about the reforms adopted by the USA, the EU and Great Britain in order to prevent the recurrence of the crisis.

The author emphasizes the importance of financial diplomacy in solving the consequences of the financial crisis in 2008. The IMF, which provides financial diplomacy, was inactive during the crisis. This inaction was due to inconsistent actions during the Asian crisis. In response to the IMF's inaction, the Financial Stability Forum compiled a list of recommendations to prevent such a crisis in the future.

2. Joudar F., Dinar B. Toward Understanding Financial Diplomacy: The Case of Morocco. 2022.

The article deals with financial diplomacy in Morocco and its contribution to economic development. With the help of international financial relations, Morocco improved its financial system and increased the number of investments. Subjects of financial diplomacy in Morocco promote and protect economic interests abroad.

The authors considered examples of financial diplomacy after the independence of Morocco and the solution of the debt problem between 1983-1993 with the help of financial diplomacy. Morocco has adopted certain reforms to increase foreign investment. However, the reforms made by the Moroccan authorities did not achieve the expected results.

The authors found that with the help of financial diplomacy, Morocco turned its external debt into investments. In 1996, Morocco signed several debt-to-investment agreements. The IMF praised the reforms carried out by Morocco. Also, with the help of financial diplomacy, Morocco joined the WTO and GATT. After becoming a WTO member, Morocco actively participates in international negotiations and has improved its trading system. In addition, Morocco signed the memorandum of understanding with the Islamic Development Bank. Through this agreement, Morocco received investment from the Islamic Development Bank.

3. Smart C. The Future of the Dollar – and Its Role in Financial Diplomacy. 2018.

In the article, the author describes the future of the American currency in the world and the role of financial diplomacy in this. The author summarizes the future leadership of the USA and the currency dominance of the dollar. The author also reports that after the Second World War, the USA was the world leader, but this may change.

The author notes that foreign governments accumulate the dollar in reserves more than other currencies. The dollar accounts for approximately 62 percent of all reserves. The dominance of the dollar allows the USA to be the main one in the world financial market. Since the dominance of the dollar gives the USA privileges, the financial diplomacy of the USA deals with investment regulation in the world and solving global problems.

4. Lee D., Hocking B., Economic Diplomacy. 2018.

According to the authors, there have been certain changes in the study of diplomacy, especially in economic diplomacy. They examined the terminology of financial diplomacy and determined that economic diplomacy is the desire of states for economic security.

The authors also studied in detail the types of economic diplomacy, namely commercial diplomacy, trade and financial diplomacy. Commercial diplomacy deals with the protection of business interests and the promotion of tourism. Trade diplomacy deals with international trade relations and trade negotiations of members of the World Trade Organization. The main function of financial diplomacy is the

prevention of financial crises and the promotion of financial interests at international platforms such as the IMF and the World Bank.

In addition, the article deals with the migration of people. The authors note that visa services are an example of diplomatic development. In addition, the non-issuance of visas is a tool of diplomacy.

5. Liberto D. Embargo: Definition, Examples, and Effects. 2022.

In the article, the author examines the trade embargo and gives examples of its application in the world. According to the author, the embargo is a trade restriction intended to punish the country for violating international human rights. A trade embargo is a widely used international instrument.

The author gives an example of the application of the US trade embargo against countries in which the policy is unacceptable and aggressive. The USA applied an embargo against Cuba, Iran, Russia, Syria and other countries. The USA introduced trade sanctions against Russia because of its military aggression against Ukraine. The US trade embargo is based on US law.

6. Responsible business conduct and economic diplomacy tools. OECD. 2017.

This is a conceptual note that was prepared by the Organization for Economic Cooperation and Development for the session on promoting responsible business behavior. The OECD Global Forum was held on June 28, 2017. In the conceptual note, the tools used by economic diplomacy to support business abroad. These instruments can be export credits, investment guarantees, trade missions and other instruments. With the help of economic diplomacy, firms promote their own economic interests.

7. Cripps J., Johnson M. UK: Updated Green Finance Strategy 2023.

In the article, the authors describe the updated strategy of green financing of Great Britain. The strategy includes a plan for the development of a favorable ecological economy. The authors noted the following main goals of Great Britain in the field of green investments as: increasing competitiveness in the world for financial services that support climate technological solutions; increasing investments in green industry; regulation of green investments; inclusion of nature and climate

adaptation in green finance policy; cooperation with international partners regarding global financial flows in the environmental sphere.

The authors also considered the transition period financing market. Bridging finance concerns heavy industry in Great Britain. Companies can receive transitional bonds if they meet global climate and natural goals.

8. Frankenfield J. Digital Currency Types, Characteristics, Pros & Cons, Future Uses. 2023.

The author in the article analyzes the digital currency and describes its use in the future. According to the author, digital currency is a form of currency available only online. Transactions using digital currency are possible only if there is an Internet connection. Digital currency has the following types: virtual currencies and cryptocurrency. The author notes that digital currency has advantages such as quick access, available worldwide and lower transaction costs. Disadvantages of digital currency are irreversibility, potential for hacking and price fluctuations.

According to the author, digital currency will be used as a central bank currency in the future. This currency will be issued by the country's central bank.

9. Rosenzweig P. Blockchain Standards. 2017.

In the article, the author considers blockchain technology as a perspective for the future. Blockchain technology promotes the security and anonymity of users. According to the author, one of the problems of blockchain technology is the lack of standards. Therefore, he investigated the work of a special committee on the development of standard technology, which was created by the International Organization for Standardization. This committee was established in 2016.

10. Rebucci A. SWIFT Sanction on Russia: How It Works and Likely Impacts. 2022

The author of the article provides quite interesting information regarding the withdrawal of certain Russian banks from SWIFT. SWIFT is used to make international payments. 110,000 banks participate in the SWIFT network.

According to the author, on March 2, sanctions related to SWIFT were adopted to restrict seven Russian banks. Sanctions were adopted by the USA, EU, Great

Britain and Canada. Banning Russian banks from using SWIFT technically prevents them from carrying out financial transactions with foreigners.

SUMMARY

The diploma thesis "Financial Diplomacy in the Promotion of International Economic Interests of Ukraine" written by Anastasia Bevz consists of 2 parts. The first part describes the theoretical and methodological foundations of financial diplomacy. It contains definitions, principles, methods and tools of financial diplomacy. In addition, the first part describes the current trends in the development of financial diplomacy. The second part contains an analysis of the promotion of Ukraine's economic interests in the world and what role financial diplomacy plays in this. The role of financial diplomacy in the mechanisms of Ukraine's integration into the EU is clarified. Also, this part contains an analysis of the promotion of economic interests during the war. At the end the author formulated a national model of financial diplomacy.

Keywords: *financial diplomacy, economic diplomacy, international financial organizations, international financial relations, national economic interest.*

ДОДАТОК В

ПЛАН МАРШАЛЛА

Одним з перших прикладів фінансової дипломатії був План Маршалла. Він був запроваджений США в 1948 році, щоб допомогти відбудувати Західну Європу. Завдяки Плану Маршалла країни Західної Європи збільшили ВВП, підвищили промислове виробництво та стимулювали розвиток торгівлі:

Країна	1948/49 (\$ млн.)	1949/50 (\$ млн.)	1950/51 (\$ млн.)	Разом (\$ млн.)
Австрія	232	166	70	488
Бельгія та Люксембург	195	222	360	777
Данія	103	87	195	385
Франція	1085	691	520	2296
Німеччина	510	438	500	1148
Греція	175	156	45	366
Ісландія	6	22	15	43
Ірландія	88	45	-	133
Італія і Трієст	594	405	205	1204
Нідерланди	471	302	355	1128
Норвегія	82	90	200	372
Португалія	-	-	70	70
Швеція	39	48	260	347
Швейцарія	-	-	250	250
Туреччина	28	59	50	137
Велика Британія	1316	921	1060	3297
Разом	4924	3652	4055	12741

Таблиця- Країни, що отримали допомогу за Планом Маршалла

Джерело:

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BB%D0%B0%D0%BD_%D0%9C%D0%B0%D1%80%D1%88%D0%B0%D0%BB%D0%BB%D0%B0

ДОДАТОК Г

СТРУКТУРА ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ З ЄС У 2021 РОЦІ

Структура експорту товарів з України до ЄС 2021р.

Джерело: розроблено автором на основі <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&isSpecial=True&id=6b2412a2-219c-4aa9-b4ef87f9690e520f&title=BiuletenPotochnogoStanuTorgovelnikhVidnosinMizhUkrainoiuTas>

Структура імпорту товарів з ЄС до України за 2021р.

Джерело: розроблено автором на основі <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&isSpecial=True&id=6b2412a2-219c-4aa9-b4ef87f9690e520f&title=BiuletenPotochnogoStanuTorgovelnikhVidnosinMizhUkrainoiuTas>

Структура експорту товарів з України до ЄС за 2021р.

Джерело: розроблено автором на основі <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&isSpecial=True&id=6b2412a2-219c-4aa9-b4ef>

87f9690e520f&title=BiuletenPotochnogoStanuTorgovelnikhVidnosinMizhUkrainoiuTas

Структура імпорту товарів з ЄС до України за 2021р.

Джерело: розроблено автором на основі <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&isSpecial=True&id=6b2412a2-219c-4aa9-b4ef>

87f9690e520f&title=BiuletenPotochnogoStanuTorgovelnikhVidnosinMizhUkrainoiuTas

ДОДАТОК Д

ПІСЛЯВОЄННА ВІДБУДОВА УКРАЇНИ МІЖНАРОДНИМИ ПАРТНЕРАМИ

Джерело: <https://www.slovoidilo.ua/2023/03/01/infografika/suspilstvo/pislyavoyenne-vidnovlennya-ukrayiny-yaki-krayiny-vzlyaly-shefstvo-nad-mistamy-ta-oblastyamy>

САНКЦІЇ ПРОТИ РОСІЇ ПІСЛЯ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ

САНКЦІЇ ТА ДОПОМОГА У ВІДПОВІДЬ НА ПОВНОМАСШТАБНЕ ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ

Секторальні санкції

- проти російських банків
(VTB, Sberbank, the Russian State Development Bank, VEB, the military bank Promsvyazbank, Rossiya, IS Bank, the General Bank, Bank Otkritie, Sovcombank OJSC, Novikombank, the Black Sea Bank, Sberbank, AlfaBank, Credit Bank of Moscow, Gazprombank, Russian Agricultural Bank)
- проти російських підприємств
(Aeroflot, Gazprom, Gazprom Neft, Transneft, Rostelecom, RusHydro, Alrosa, Sovcomflot, Russian Railways)
- проти російських еліт та членів їхніх сімей
- проти 24 білоруських фізичних та юридичних осіб
- обмеження для блокування імпорту Росією технологічних товарів
- обмеження на використання американських технологій

Ізоляція Росії

- Латвія, Литва та Чехія припинили видачу віз громадянам Росії
- Комітет міністрів Ради Європи домовився про рішення про виключення РФ з Ради Європи
- Польща, Чехія, Швеція відмовилися їхати на матчі плей-офф ЧС з футболу до РФ цього року
- Рада Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) припиняє усі відносини з РФ.
- Естонія заблокувала мовлення RTR, НТВ Мир, Россия 24, Беларусь 24, НТВ Мир Балтик, TVCI.

Фінансова допомога

- майже мільярд доларів від Національного Банку Польщі
- 300 млн євро від Франції
- 30 млн доларів від Норвегії
- 20 млн доларів з Центрального фонду реагування на надзвичайні ситуації ООН
- близько 12 млн євро від Чехії
- 10 млн євро від Ірландії
- 1,8 млн євро від Литви
- близько 1,35 млн доларів США від Хорватії
- майже 1,3 млн доларів від Канади
- 1,2 млн євро від Ісландії
- 200 тис. євро від Естонії
- 100 тис. євро від Словаччини

Військова допомога

- ПЗРК Stinger у рамках Механізму цивільного захисту
- медичні засоби, палатки, спальні мішки, дизельгенератори, воєнні шоломи та бронежилети, пальне.

Гуманітарна допомога

Саміти або засідання міжнародних організацій

- Екстрене засідання Європейської ради
- Надзвичайне засідання Північноатлантичної ради НАТО
- Екстрений Саміт НАТО

СПІВРОБІТНИЦТВО МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ОРГАНІЗАЦІЄЮ ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ТА РОЗВИТКУ

Співпрацювати з ОЕСР Україна розпочала у 1997 році. Між ОЕСР та Кабінетом Міністрів України була підписана Угода щодо привілеїв, імунітетів та пільг яка була затверджена Верховною Радою України у 1999 році.

ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ТА РОЗВИТКУ (ОЕСР)

Міжурядова організація, до якої входять **38 країн**, що мають демократичні системи державного управління та ринкову економіку.

Організацію називають «клубом успішних країн», оскільки її члени представляють близько **70% світового ринку**.

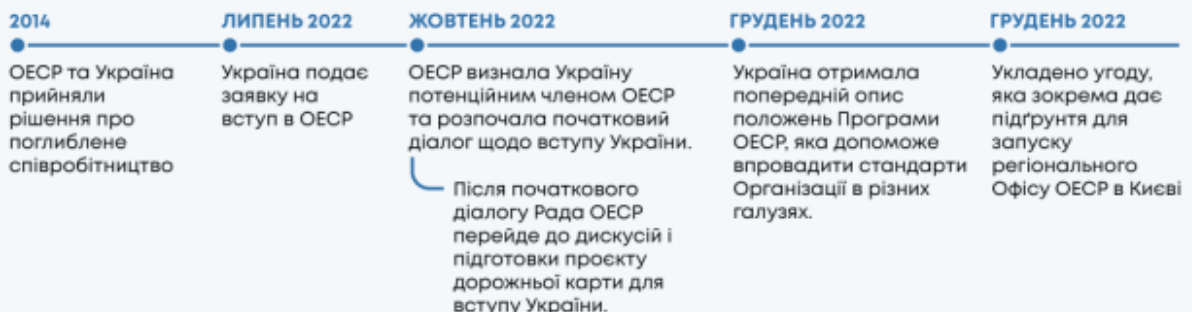

ОЕСР була заснована для допомоги в реалізації **плану Маршалла** для відновлення Європи після Другої світової війни.

ОЕСР – провідний міжурядовий центр розробки стандартів та політик. Її гасло – **“Кращі політики для кращого життя”**.

УКРАЇНА ОТРИМАЛА СТАТУС ПОТЕНЦІЙНОГО КАНДИДАТА НА ВСТУП ДО ОЕСР

www.rdo.in.ua

Джерело: <https://rdo.in.ua/news/ukrayina-otrymala-status-potenciynogo-kandydata-na-vstup-do-organizaciyi-ekonomichnogo>

Короткий звіт за результатами перевірки кваліфікаційної роботи антиплагіатною інтернет-системою Unicheck

Ім'я користувача:
Міжнародних фінансів Ананьєв Микола

ID перевірки:
1015142373

Дата перевірки:
18.05.2023 20:15:36 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
18.05.2023 20:16:04 EEST

ID користувача:
100005723

Назва документа: Бевз Анастасія Володимирівна

Кількість сторінок: 71 Кількість слів: 14471 Кількість символів: 114928 Розмір файлу: 1.42 MB ID файлу: 1014823328

30.7%
Схожість

Найбільша схожість: 1.68% з Інтернет-джерелом (<https://bank.gov.ua/ua/about/international/financial-institutions>)

27.3% Джерела з Інтернету

369

Сторінка 73

15.7% Джерела з Бібліотеки

462

Сторінка 82

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0%
Вилучень

Немає вилучених джерел